

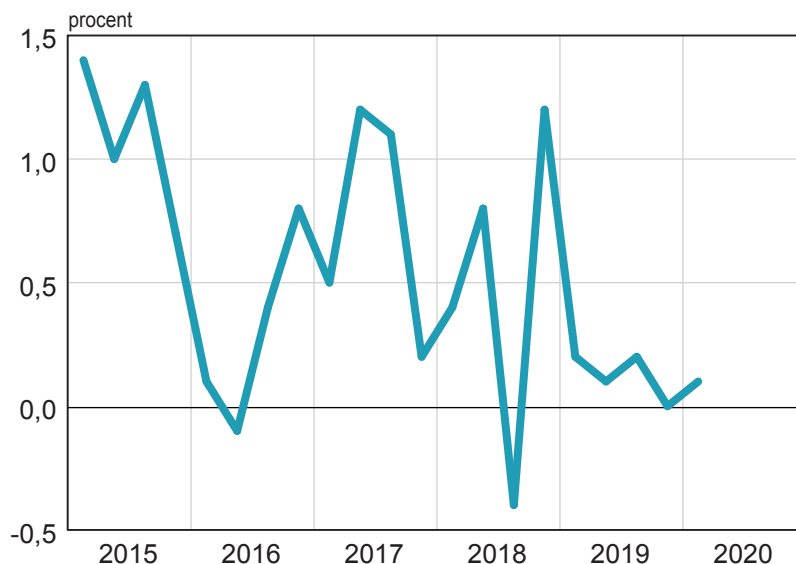
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Stark export gav positiv BNP-tillväxt

Bruttonationalprodukten, BNP

Förändring från föregående kvartal, säsongrensat

*I fokus:
Arbetsmark-
naden i kris –
nu och då
sid 12*

- Kraftigt produktionsfall i industrin
Sid 4
- Kraftigt minskad handel runt om i Europa
Sid 23

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Priser.....	14
Näringsliv.....	4	Arbetsmarknad.....	17
Byggmärnad.....	7	Finansmarknad.....	19
Handel och konsumtion.....	8	Internationell utblick.....	21
Utrikeshandel.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	24
I fokus.....	12		

Indikatorer

	Senaste uppgift	Utveckling senaste		
		mån	3 mån	året
Produktion				
Näringslivets produktion	apr	–	–	–
Industrins produktion	apr	–	–	–
Industrins ordergång	apr	–	–	–
Tjänsteproduktion	apr	–	–	–
Användning				
Handelsnetto ¹⁾	apr	+	+	+
Hushållens konsumtion	mar	–	–	–
Detaljhandelns försäljning	apr	+	+	–
Nyregistrering av personbilar	maj	–	–	–
Övriga indikatorer				
Konsumentpriser ²⁾	apr	–	–	–
Producentpriser	apr	○	–	–
Sysselsättning ³⁾	apr	–	–	–
Arbetslöshet ^{3,4)}	apr	+	–	+

1) Varuexport minus varuimport under perioden

2) KPIF

3) Uppgifterna mer osäkra än vanligt pga minskat urval

4) Andel av arbetskraften

KONJUNKTURLÄGET

Svensk ekonomi tvärnitade i april

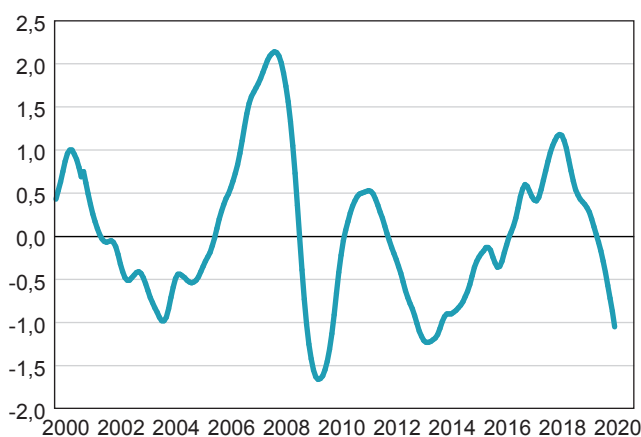
I mitten av mars slog coronapandemin till mot Sverige och istället för en mjuk inbromsning i svensk ekonomi har konjunkturen på bara ett par månader försämrats rejält. Månadsstatistik som finns fram till och med april visar på närmast tvärstopp inom vissa delar av ekonomin. I april rasade produktionen i näringslivet och både industrin och tjänstesektorn backade.

Industrin, som inte påverkades så hårt i mars, minskade rejält och inom flera branscher var nedgångarna tvåsiffriga. Inom motorfordonsindustrin, där fordonstillverkare valde att stoppa produktionen under flera veckor i april, var nedgången särskilt stor. Flera av de tjänstebanscher som drabbades hårt av krisen redan i mars, som exempelvis hotell och restaurang samt transporter, fortsatte ner i april. I april rasade även försäljningen inom motorhandeln. Nedgången kan inte bara tillskrivas coronakrisen, det finns även fortsatt en dämpande effekt av de ändrade fordons-skatteregler som infördes vid årsskiftet.

På uppåt sidan återhämtade handeln med sällanköpsvaror en del av tappet från månaden innan. Det råder dock stor skillnad mellan olika delbranscher och medan vissa verkar ha gynnats av krisen går det sämre för andra. För livsmedelshandeln kom en rekyl nedåt i april efter den kraftiga försäljningsökningen i mars.

Konjunkturindikator

Avvikelse från långsiktig trend (standardavvikelse)

Den sammanvägda konjunkturindikatorn¹, som är en öviktad sammanvägning av ett antal ekonomiska indikatorer, stärker bilden av att den svenska ekonomin dras allt djupare ner i en lågkonjunktur. Sedan förra månaden har indikatorn rört sig nedåt, och befinner sig nu ännu längre ifrån den långsiktiga trenden, vilket visar att konjunkturavmattningen fortsatte i april.

Utrikeshandeln gav positiv BNP-tillväxt

I slutet av maj publicerades de ordinarie kvartalsberäkningarna för första kvartalet 2020. Dessa visade att Sveriges BNP ökade med 0,1 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Utfallet var högre än analytikernas förväntningar och något högre än vad den preliminära snabbbestimeringen av BNP, BNP-indikatorn, visade i början av maj. Det var utrikeshandeln som bidrog till den positiva BNP-siffran medan den inhemska ekonomin tyngde utvecklingen. Framförallt var det exporten, som efter ett svagt fjärde kvartal, vände upp och bidrog starkt till BNP-tillväxten. Samtidigt minskade importen något vilket stärkte bidraget från nettoexporten ytterligare.

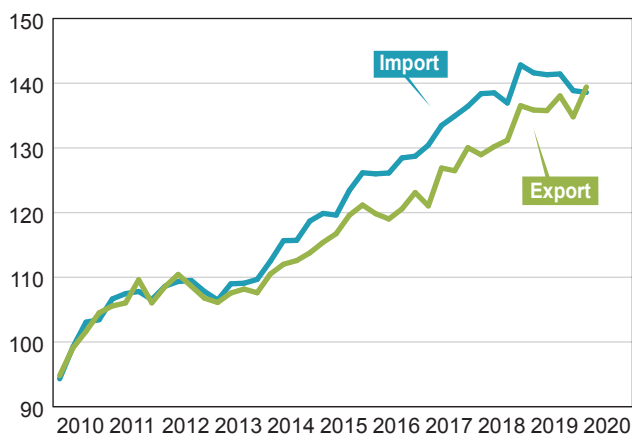
Exporten har växt förhållandevis stabilt de senaste åren medan importen utvecklats svagare sedan slutet av 2018. Det finns flera anledningar till denna utveckling, men en förklaring kan vara att den svenska kronan har tappat kraftigt i värde. En svag krona gynnar svenska exportföretag vars produkter blir relativt sett billigare utomlands samtidigt som importen blir dyrare. Första kvartalet var det framförallt varuexporten som ökade medan tjänste-

1 I SCB-Indikatorer, nummer 4 2020, finns en utförligare beskrivning av konjunkturindikatorn. Sammanvägningen baseras på tio månadsindikatorer. För april finns data för nio av dessa tillgängliga.

exporten endast steg marginellt. Importen av såväl varor som tjänster minskade.

Export och import

Volymindex 2010=100, säsongrensade kvartalsvärden

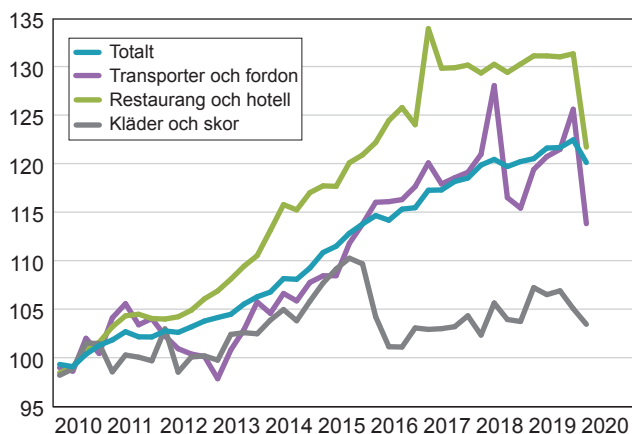
Brant fall i hushållskonsumtionen

Även om svensk ekonomi i sin helhet inte påverkades avsevärt av coronapandemin under första kvartalet fanns det ändå delar av ekonomin som drabbades hårt. Hushållen höll igen på utgifterna och nedgången i hushållskonsumtionen var av historiska mått. Det var framförallt utgifter för transporter, där inköp av bilar ingår, som bidrog till nedgången. Den svaga utvecklingen var dels en effekt av att reglerna för bonus malus skärptes vid årsskiftet. De skärpta fordonsskattereglerna för bensin- och dieseldrivna bilar fick bilförsäljningen att öka i december, vilket byttes mot en rekyl nedåt under första kvartalet. Men nedgången var även en effekt av coronakrisen då försäljningen av såväl nya som begagnade bilar minskade.

Förutom transportutgifterna så minskade även hushållens konsumtion utomlands mycket kraftigt, men även utgifterna för kläder och skor samt hotell- och restaurangbesök.

Hushållskonsumtion

Säsongrensade kvartalsvärden, volymindex 2010=100

De fasta bruttoinvesteringarna minskade första kvartalet efter att ha ökat de två föregående kvartalerna. Minskade investeringar i såväl maskiner som övriga byggnader och anläggningar bidrog till nedgången. Det var framförallt minskade transportmedelsinvesteringar som tyngde ma-

skininvesteringarna. De skärpta fordonsskattereglerna påverkade investeringarna enligt samma mönster som hushållskonsumtionen och transportinvesteringarna föll relativt kraftigt efter årsskiftet. Bostadsinvesteringarna, som vänt ner de senaste två åren, ökade marginellt.

Utrikeshandeln stod för hela BNP-uppgången i årstakt

Första kvartalet ökade BNP med 0,4 procent jämfört med motsvarande kvartal i fjol, kalenderkorrigerat. Det var nästan i paritet med tillväxten under fjärde kvartalet 2019, men en klart lägre tillväxttakt i jämförelse med tidigare kvartal. Det var utrikeshandeln som bidrog till att BNP-tillväxten var positiv. Exporten ökade medan importen sjönk och bidraget från nettoexporten stod för hela BNP-uppgången.

Övriga delar av försörjningsbalansen minskade. Att hushållskonsumtionen backar hör inte till vanligheterna. I takt med att befolkningen växer så ökar konsumtionen och det är bara vid några få tillfällen under de senaste 30 åren som hushållskonsumtionen faktiskt har minskat på årsbasis. Under nittiotalskrisen föll konsumtionen under flera kvartal och så även under finanskrisen. Senast det inträffade var andra kvartalet 2012.

Försörjningsbalansen

Procentuella volymförändringar från föregående år

	2019				2020
	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	kv 1
BNP ¹⁾	1,8	1,1	1,6	0,5	0,4
Hushållens kons	0,2	0,9	2,0	1,9	-0,5
Offentlig konsumtion	1,8	-1,2	1,0	-0,2	-0,6
Fast bruttoinvestering	-2,3	-2,7	0,7	-0,7	-0,4
Lagerinvesteringar ²⁾	0,4	-0,1	-0,2	-0,5	-1,5
Export	5,4	3,4	6,1	-1,5	2,8
Import	2,3	1,3	4,2	-2,9	-2,4

1) Dagkorrigerade kvartalsvärden

2) Förändring i procent av BNP för jämförelseperioden

Kraftiga BNP-fall i flera europeiska länder

Den svenska BNP-utvecklingen under första kvartalet var klart starkare än vad som rapporterades från många andra länder i Europa i slutet av maj. De sydeuropeiska länderna drabbades tidigare av pandemin än Sverige och på många håll vidtogs hårda åtgärder för att minska smittspridningen redan tidigt i mars. I Italien, Frankrike och Spanien sjönk BNP med drygt 5 procent jämfört med kvartalet innan. Det var klart större nedgångar än under finanskrisen.

I Tyskland var nedgången inte fullt lika stor och BNP minskade med 2,2 procent. I likhet med i Sverige föll hushållskonsumtionen brant i samtliga nämnda länder, men även investeringarna, exporten och importen minskade kraftigt. För EU27 sjönk BNP med 3,3 procent under första kvartalet. Det är tydligt att det råder lågkonjunktur i Europa, men frågan är hur djup och långvarig den blir. Mycket tyder på att vi kommer att få leva med coronaviruset ett bra tag till och det kommer att kräva nya anpassningar och beteenden. Hur stor påverkan det får på BNP-utvecklingen går det inte att säga något om, men i närtid väntar sig de flesta bedömare en fortsatt svag utveckling.

Allt djupare kris på arbetsmarknaden

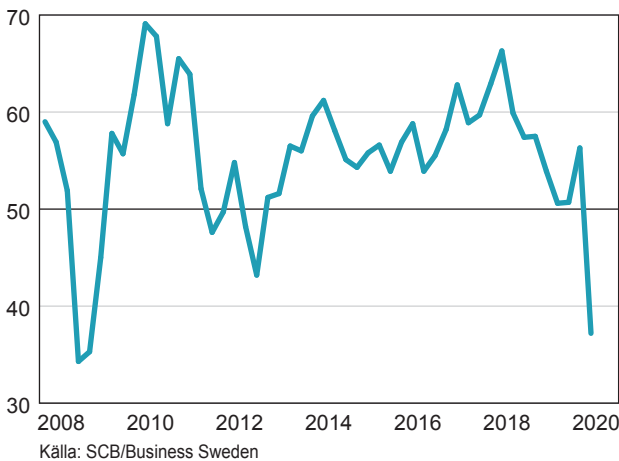
Den snabba inbromsningen i svensk ekonomi sedan krisens början avspeglas även i Arbetskraftsundersökningarna (AKU). I april hade antalet sysselsatta minskat med över 100 000 sedan februari. Detta trots att många företag inom både industrin och tjänstesektorn korttidspermitterat sina anställda vilket dämpade nedgången. En effekt av permitteringarna är att antalet arbetade timmar har rasat rejält. Den största minskningen märks inom de branscher som drabbats direkt av krisen, såsom hotell och restaurang, kultur och handel, men även inom andra delar av ekonomin har utvecklingen varit negativ. I månadens fokusartikel på sidan 12 går det att läsa mer om vilka effekter som coronakrisen hittills haft på arbetsmarknaden och hur det har sett ut vid tidigare kriser.

Historisk nedgång i exportchefsindex

Som förväntat så ger de senaste tendensundersökningarna indikationer om betydligt sämre tillväxtutsikter för svensk ekonomi framöver. Exportchefsindex (EMI), som tas fram av SCB på uppdrag av Business Sweden, rasade andra kvartalet och de ljusare exportutsikterna som skymtade första kvartalet raserades totalt till följd av virusutbrottet. Det var det största fallet för ett enskilt kvartal sedan mätningarna startade 2007 och index ligger nu i linje med nivån för finanskrisen. Särskilt dystra var exportföretagens prognoser men samtliga delindex ligger under 50 vilket markerar neutralläge.

Exportchefsindex

Diffusionsindex där 50 är neutralläge

Efter förra månadens historiska nedgång i Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer vände barometerindikatorn upp något i maj, från 60,0 till 64,1. Nivån är fortfarande rekordlåg och uppgången innebär bara att stämningläget i svensk ekonomi är lite mindre dåligt. Industrin, detaljhandeln och tjänstesektorn ökade något efter rejäla fall i april medan bygg och anläggning, som hittills inte drabbats lika hårt som övriga sektorer, fortsatte att sjunka i maj.

Fortsatt mörkt för europeisk tjänstesektor

EU-kommissionens konjunkturbarometer följde samma mönster som i Sverige och visade på en liten återhämtning i maj inom både EU- och euroländerna. Stämningläget

på den europeiska kontinenten är dock fortsatt mycket dystert och sentimentindikatorerna för samtliga 27 medlemsländer samt Storbritannien ligger en bra bit under gränsen för ett normalläge. Sveriges indikator steg ett par enheter till 69,6 i maj, vilket var några enheter högre än för EU27. Industrin inom EU visade en liten ökning från förra månadens kraftiga tapp medan tjänstesektorn, som redan befann sig på en historisk låg nivå, fortsatte att sjunka. Detaljhandeln var i stort sett oförändrad.

NÄRINGS LIV

När coronapandemin slog till mot det svenska näringslivet var det först och främst tjänstesektorn som drabbades hårt. Produktionen föll brant i mars för flera av tjänstebanscher. Den negativa utvecklingen fortsatte i april men fallet var inte lika stort, även om det var stora skillnader mellan delbranscherna. Förutom hotell och restaurang och transportbranschen som fortsatte att tappa så visade motorfordonshandeln en kraftig nedgång.

Statistiken för april visade att krisen också dragit med sig industrin på allvar. Produktionen minskade dramatiskt inom flera av branscherna och allra kraftigast inom motorfordonsindustrin, som också är en av de största delbranscherna. Kemi och läkemedel fortsatte att gå emot strömmen och ökade produktionen för fjärde månaden i rad.

Krisen har inneburit ett hårt slag för efterfrågan på industriprodukter. Framförallt från utlandet men minskningen är även tydlig på den inhemska marknaden. Efter en kraftig nedgång i mars kom en ännu större nedgång av industrins orderingång i april. Textilindustrin stod för det största tappet, men delbranschen utgör endast en marginell del av den totala industrin. Nästan lika mycket minskade orderingången för motorfordonsindustrin som visade ett kraftigt fall för andra månaden i rad. Kemi och läkemedel sticker ut som den enda delbransch som noterat uppgångar både i mars och i april.

Produktion i näringslivet

Senaste uppgift: april 2020

Källa: SCB:s produktionsvärdeindex

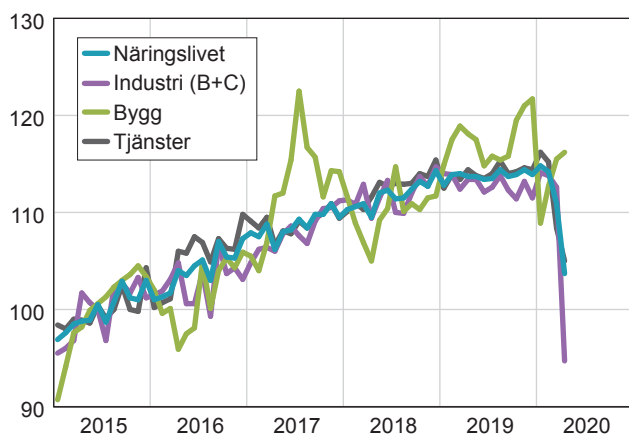
Sebastian Rask

Näringslivets produktion minskade i april

Jämfört med mars minskade produktionen inom det totala näringslivet med 6,5 procent i säsongrensade tal. Industri-sektorn minskade med 15,9 procent och tjänstesektorn minskade med 3,1 procent, medan byggsektorn ökade med 0,6 procent.

Produktion i näringslivet (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Jämfört med april 2019 minskade produktionen inom det totala näringslivet med 9,0 procent i kalenderkorrigerade tal. Samtliga sektorer uppvisade negativa utvecklingstal, där industrisektorn minskade med 16,6 procent, tjänstesektorn minskade med 8,2 procent, och byggsektorn minskade med 1,5 procent.

Produktion i näringslivet

Förändring i procent

	apr 20/ mar 20 ¹⁾	feb-apr 20/ nov 19-jan 20 ¹⁾	apr 20/ apr 19 ²⁾	jan-apr 20/ jan-apr 19 ²⁾
Industri	-15,9	-5,2	-16,6	-4,0
Bygg	0,6	-2,0	-1,5	-3,1
Tjänster	-3,1	-4,8	-8,2	-2,2
Näringslivet totalt	-6,5	-4,2	-9,0	-2,4

- 1) Säsongrensats och kalenderkorrigerat
- 2) Kalenderkorrigerat

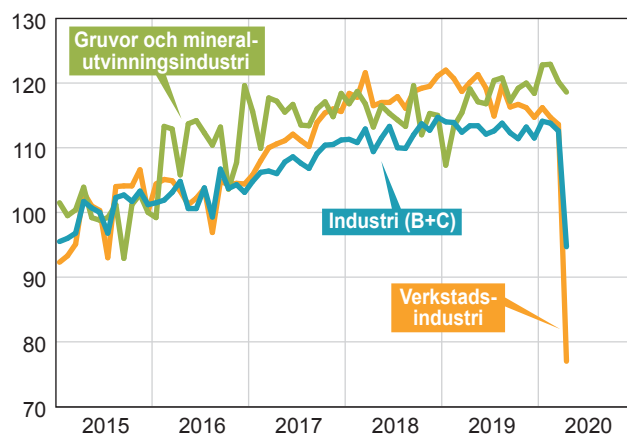
Accumulerat hittills under året har näringslivets totala produktion minskat 2,4 procent jämfört med motsvarande period i fjol. Industrisektorn har minskat med 4,0 procent, tjänstesektorn har minskat med 2,2 procent, och byggsektorn har minskat med 3,1 procent. Att de ackumulerade utvecklingstalen är något mildare än tidigare nämnda månads- och årsutvecklingar beror på att näringslivets produktion var förhållandevis stark under årets två inledande månader, i ett skede då coronapandemin ännu inte påverkat den svenska marknaden.

Negativ utveckling för industrisektorn i april

Produktionen inom industrisektorn minskade i april med 15,9 procent jämfört med mars, i säsongrensade tal. En klar majoritet av industrins delbranscher uppvisade stora nedgångar. De största nedgångarna återfanns inom verkstadsindustrin, vilket innefattar bland annat metallvaruindustrin, maskinindustrin och motorfordonsindustrin. Verkstadsindustrin, som annars uppvisar en förhållandevis låg volatilitet, minskade i april med 32,2 procent. Utöver verkstadsindustrin uppvisade stål- och metallverk samt grafisk industri nämnvärda nedgångar. I dessa delbranscher sjönk produktionen med 7,3 respektive 24,6 procent. Bland de få delbranscher som uppvisade positiv utveckling återfanns läkemedelsindustrin och industrin för petroleumprodukter, vilka ökade med 11,9 respektive 2,3 procent.

Produktion inom industrin (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Även på årsbasis uppvisade en majoritet av industrins delbranscher negativa utvecklingstal. Störst minskningar återfanns inom verkstadsindustrin som minskade med 35,9 procent i kalenderkorrigerade tal. Störst ökning återfanns, likt som på månadsbasis, inom läkemedelsindustrin och industrin för petroleumprodukter, vilka ökade med 44,8 respektive 52,9 procent.

Produktion inom industrin

Förändring i procent

	apr 20/ mar 20 ¹⁾	feb-apr 20/ nov 19-jan 20 ¹⁾	apr 20/ apr 19 ²⁾	jan-apr 20/ jan-apr 19 ²⁾
Trävaruindustri, ej möbler	0,3	1,2	-0,4	1,2
Massa och papper	-7,3	-1,3	-3,4	1,9
Grafisk industri	-24,6	-6,0	-23,7	-11,9
Kemisk industri o läkem.	11,9	9,2	44,8	22,7
Stål- och metallverk	-7,3	2,3	-12,0	-4,8
Metallvaruindustri	-16,6	-3,9	-19,4	-8,6
Elektronikindustri	-4,5	-0,3	-7,9	-5,4
Maskinindustri	-25,5	-9,8	-28,9	-11,0
Industri för motorfordon	-73,4	-26,4	-75,2	-23,0
Industrin totalt	-15,9	-5,2	-16,6	-4,0

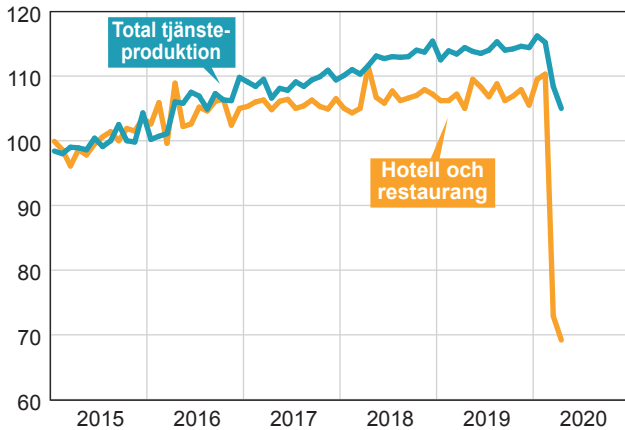
- 1) Säsongrensats och kalenderkorrigerat
- 2) Kalenderkorrigerat

Negativ utveckling för tjänstesektorn i april

Produktionen inom tjänstesektorn minskade i april med 3,1 procent jämfört med mars, i säsongrensade tal. Bland de största minskningarna återfanns motorfordonshandeln, vilken minskade med 22,2 procent. Därutöver minskade även partihandeln och transportverksamheten kraftigt, och backade med 10,2 respektive 7,6 procent. Värt att nämna är att hotell- och restaurangverksamhet minskade med ytterligare 5,1 procent, efter en månatlig nedgång på reviderade 33,9 procent i mars. Bland de få delbranscher som uppvisade positiv utveckling återfanns branschen för informations- och kommunikationsföretag, vilken ökade med 2,9 procent.

Produktion inom tjänstesektorn (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Även på årsbasis uppvisade motorfordonshandeln och partihandeln stora nedgångar, och minskade med 25,4 respektive 11,9 procent. Hotell- och restaurangverksamhet minskade med 36,8 procent. Störst positiv utveckling uppvisade fastighetsbranschen som ökade med 2,1 procent. Fastighetsbranschen har uppvisat positiv årsutveckling under samtliga månader 2019 och 2020.

Produktion inom tjänstesektorn

Förändring i procent

	apr 20/ mar 20 ¹⁾	feb-apr 20/ nov 19-jan 20 ¹⁾	apr 20/ apr 19 ²⁾	jan-apr 20/ jan-apr 19 ²⁾
Motorhandel	-22,2	-15,3	-25,4	-9,6
Partihandel	-10,2	-4,9	-11,9	-2,1
Detaljhandel	0,4	-1,7	-5,7	0,6
Transp. o magasinering	-7,6	-8,1	-17,0	-7,9
Hotell o restaurang	-5,1	-21,8	-36,8	-16,6
Informat. o kommunikät.	2,9	-4,3	-3,9	-3,3
Fastighetsverksamhet	-0,5	-0,2	2,1	4,3
Företagstjänster	-5,5	-1,0	-5,9	-2,5
Tjänstebranscher totalt	-3,1	-4,8	-8,2	-2,2

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Liten uppgång för byggbranschen i april

Byggproduktionen ökade i april med 0,6 procent jämfört med mars, i säsongrensade tal. Jämfört med april 2019 minskade produktionen med 1,5 procent. Värt att nämna är att byggproduktionen minskade kraftigt under januari, och ackumulerat hittills under året har byggproduktionen minskat med 3,1 procent jämfört med motsvarande period i fjol.

Industrins ordergång

Senaste uppgift: april 2020

Källa: SCB:s ordergång och omsättningsstatistik

Jeongwon Kim

Kraftigt minskad ordergång i april

Industrins totala ordergång minskade med 13,9 procent i april jämfört med mars, i säsongrensade tal. Hemmamarknaden minskade med 9,9 procent och exportmarknaden minskade med 16,9 procent. Utfallet innebar därmed en

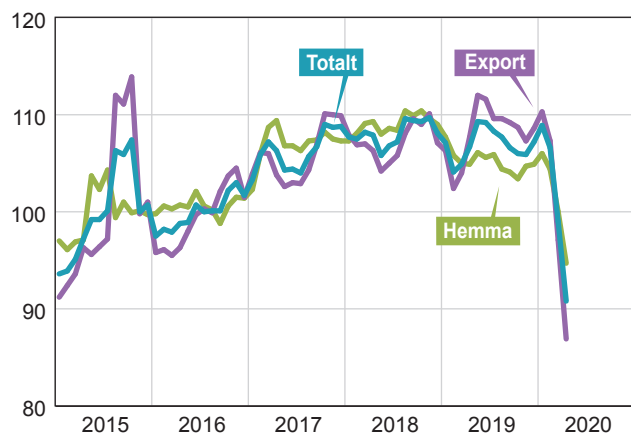
fortsättning av den negativa utveckling som inleddes i mars.

På årsbasis minskade ordergången för den totala marknaden med 20,7 procent, i kalenderkorrigerade tal. Hemmamarknaden minskade med 13,7 procent och exportmarknaden minskade med 25,9 procent jämfört med april i fjol.

Hittills i år har industrins totala ordergång minskat med 4,0 procent jämfört med samma period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Hemmamarknaden minskade med 4,7 procent medan exportmarknaden minskade med 3,5 procent. Eftersom den totala ordergången ökade under årets två första månader kan nedgången under perioden helt härledas till utvecklingen i mars och april.

Industrins ordergång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Index 2015=100, fasta priser

Nedgång i de flesta delbranscherna

En majoritet av industrins delbranscher uppvisade fortsatt negativ månadsutveckling, och fler delbranscher än i mars utvecklades negativt i april. Den största minskningen återfanns inom textilindustrin som minskade med 34,2 procent, i säsongrensade tal. Det var framför allt exportmarknaden som drev ned utvecklingen, med en minskning på 49,9 procent. Nedgången på exportmarknaden följde dock efter en stark ordergång i mars. Hemmamarknaden minskade med 3,3 procent i april.

Den näst största minskningen återfanns inom motorfordonsindustrin som hade 33,5 procent lägre ordergång i april jämfört med mars. Efterfrågan i motorfordonsindustrin på månadsbasis var väldigt svag på både hemmamarknaden och exportmarknaden, med nedgångar på 53,7 respektive 29,7 procent, i säsongrensade tal. Det ska påpekas att efterfrågan i branschen redan minskat kraftigt under mars.

Industrin för elapparatur utvecklades starkast bland de få delbranscher som uppvisade positiva utvecklingstal i april och ökade med 19,2 procent, i säsongrensade tal. Hemmamarknaden ökade med 1,7 procent och exportmarknaden ökade med 13,7 procent jämfört med mars. Uppgången skedde dock efter nedgångar under årets tre första månader. Kemi- och läkemedelsindustrin stod för den näst största ökningen med 3,1 procent högre ordergång än i mars. Branschen har uppvisat positiva utvecklingstal fyra månader i rad.

Orderingång och omsättning			
Förändring i procent			
	apr 20/ mar 20 ¹⁾	apr 20/ apr 19 ²⁾	jan–apr 20/ jan–apr 19 ²⁾
Orderingång			
Hemmamarknad	-10	-14	-5
Exportmarknad	-17	-26	-4
Totalt	-14	-21	-4
Omsättning			
Hemmamarknad	-11	-13	-6
Exportmarknad	-22	-22	-5
Totalt	-17	-18	-5

1) Säsongsrensats och kalenderkorrigerat
2) Kalenderkorrigerat

Kraftig nedgång för motorfordonsindustrin på årsbasis

Liksom månadsutvecklingen uppvisar de flesta delbranscher kraftiga nedgångar även på årsbasis. Efterfrågan inom motorfordonsindustrin rasade kraftigt och orderingången föll med 65,6 procent jämfört med april 2019, i kalenderkorrigerade tal. En del av den stora nedgången kan troligen även förklaras med utbudsstörningar i form av produktionsstopp och svårigheter att få fram insatsvaror som innebär att företagen inte kan acceptera beställningar. Nedgångarna var ungefär lika stora på både hemmamarknaden och exportmarknaden. Hemmamarknaden minskade med 67,2 procent och exportmarknaden minskade med 65,2 procent på årsbasis.

Den näst största minskningen återfanns inom annan transportmedelsindustri som backade med 32,8 procent. Efterfrågan var mycket svag på exportmarknaden, vilken minskade med 58,7 procent. Hemmamarknaden ökade med 8,4 procent.

Bland de branscher med störst ökning jämfört med april i fjol återfanns kemi- och läkemedelsindustrin samt industrin för petroleumprodukter, vilka ökade med 41,3 respektive 16,9 procent. Kemi- och läkemedelsindustrin var fortsatt stark, speciellt på exportmarknaden. Orderingången i branschen från utländska kunder ökade med 51,5 procent. Industrin för petroleumprodukter ökade för femte månaden i rad efter en svag utveckling fram till november 2019.

Negativ ackumulerad årsutveckling på samtliga marknader

Akkumulerat hittills under året, januari–april, har den totala orderingången totalt sett minskat med 4,0 procent, i kalenderkorrigerade tal. Både hemmamarknaden och exportmarknaden uppvisade en minskning, med 4,7 procent respektive 3,5 procent. Kemi- och läkemedelsindustrin uppvisade starkast ackumulerad årsutveckling med en ökning på 23,3 procent medan industrin för elapparatur uppvisade svagast ackumulerad årsutveckling med en minskning på 21,6 procent.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Senaste uppgift: första kvartalet 2020

Källa: SCB:s kapacitetsutnyttjandestatistik

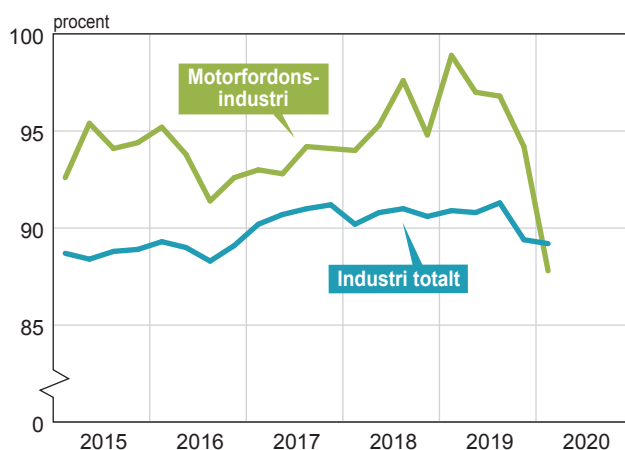
Minskat kapacitetsutnyttjande i industrin

Industrins kapacitetsutnyttjande minskade med 0,2 procentenheter under det första kvartalet 2020 jämfört med det fjärde kvartalet 2019, i säsongsrensade tal.

Minskningen av kapacitetsutnyttjandet i industrin innebar att utnyttjandegraden minskade till 89,2 procent, i säsongsrensade tal.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Säsongsrensade kvartalsvärden

På årsbasis minskade kapacitetsutnyttjandet med 1,6 procentenheter jämfört med det första kvartalet 2019, och redovisade en utnyttjandegrad på 89,2 procent, i kalenderkorrigerade tal.

BYGGMARKNAD

Låga förväntningar på orderstockarna

Enligt Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer sjönk konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet med fyra enheter i maj, från 93,0 till 89,0. Fallet var något större bland företagen inom husbyggande än bland anläggningsbyggarna. Nedgången förklaras av företagens negativa omdömen om orderstockarnas storlek, som nu ligger under det historiska genomsnittet samtidigt som branschen i mycket stor utsträckning planerar för personneddragningar.

Företagen inom bygg- och anläggningsverksamhet rapporterar fortsatt om ett minskat byggande. Det är bland husbyggarna minskningen varit som störst. Även förväntningarna på byggandet på tre månaders sikt fortsätter att sjunka, till följd av utvecklingen bland anläggningsbyggarna. För tredje månaden i rad uppges orderstockarna ha minskat och majoriteten av företagen bedömer att de kommer fortsätta att göra det.

Antalet anställda uppges ha minskat och anställningsplanerna tre månader framåt pekar att betydligt fler företag

än normalt planerar att dra ner på personal. Otillräcklig efterfrågan anges vara det främsta hindret för byggande. Andelen företag som anger andra faktorer som anledning är dock liksom föregående månad på historiskt höga nivåer.

Byggföretagen rapporterar om fallande anbudspriser de senaste månaderna och förväntningarna visar på att priserna kommer fortsätta att minska.

Byggkostnader

Senaste uppgift: april 2020

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Lägre byggkostnader i april

Faktorprisindex för flerbostadshus sjönk med 2,9 procent mellan mars och april 2020. Under motsvarande period förra året ökade faktorprisindex med 1,1 procent. Anledningen till den stora nedgången är framförallt att hänsyn tagits till den tillfälligt reducerade arbetsgivaravgiften som gäller under perioden 1 mars-30 juni 2020. I index för mars saknades underlag för att beräkna effekten på faktorpriserna.

Entreprenörernas lönekostnader i faktorprisindex sjönk med 8,6 procent till följd av detta, vilket bidrog nedåt med 2,0 procentenheter till den totala nedgången. Dessutom sjönk kostnaderna inom grupperna transporter, drivmedel och elkraft (-3,3 procent), entreprenörernas övriga omkostnader (-2,9 procent) och byggherrekostnaderna (-3,1 procent), vilket bidrog ytterligare nedåt med sammanlagt 1,2 procentenheter.

Minskningen inom gruppen transporter, drivmedel och elkraft berodde på att kostnaderna för elkraft och dieselolja föll med 10,2 respektive 6,5 procent, samt att kostnaderna för lastbilstransporter sjönk med 1,0 procent jämfört med mars 2020. Kostnadsminskningarna inom grupperna entreprenörernas övriga omkostnader och byggherrekostnaderna berodde nästan uteslutande på lägre lönekostnader till följd av den tillfälligt sänkta arbetsgivaravgiften.

Nedgångarna motverkades delvis av högre kostnader för byggmaterial som ökade med 0,4 procent. Inom byggmaterialgruppen steg kostnaderna för armeringsstål och elmateriel med 2,0 respektive 1,6 procent. Alla byggmaterialkostnader steg något, förutom kostnaderna för snickerier och övrigt byggmaterial som sjönk med 2,9 respektive 0,1 procent. Entreprenörernas kostnader, som har en vikt på drygt 82 procent av faktorprisindex, sjönk sammantaget med 2,9 procent mellan mars och april 2020.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	apr 20/mar 20	apr 20/apr 19
Entreprenadkostnader	-2,9	-2,2
Byggmaterial	0,4	1,1
Löner	-8,6	-6,9
Maskiner	0,0	0,9
Transporter, drivmedel, elkraft	-3,3	-5,5
Omkostnader	-2,9	-2,7
Byggherrekostnader	-3,1	0,0
Total byggkostnad	-2,9	-1,8

-1,8 procent i årstakt

Årstakten för faktorprisindex för flerbostadshus sjönk från 2,3 procent i mars till -1,8 procent i april 2020. Årstakten för grupperna som utgör entreprenörernas kostnader var -2,2 procent i april, medan motsvarande förändringstakt för byggherrekostnaderna totalt sett var oförändrad.

Entreprenörernas kostnader och byggherrekostnaderna har båda i hög grad påverkats av att arbetsgivaravgiften har reducerats tillfälligt, sammantaget utgör lönekostnader cirka 40 procent av de totala faktorpriserna.

HANDEL OCH KONSUMTION

I april ökade detaljhandeln svagt jämfört med i mars. Efter ett kraftigt livsmedelsbunkrande i mars föll försäljningen tillbaka i april. Samtidigt hittade folk tillbaka till butikshandeln som ökade efter nedgången månaden innan. Särskilt bra gick det för järn- och bygghandeln, som tycks ha gynnats av den pågående pandemin. Flera branscher har det dock väldigt tufft och värst drabbad hittills är kläd- och skohandeln.

Det märks en coronaeffekt även på nybilsregistreringen som efter en kraftig nedgång i april fortsatte att sjunka i maj. Det är inte osannolikt att skärpningen av fordonsskattegrupperna som infördes vid årsskiftet också har påverkat försäljningen negativt.

Detaljhandel

Senaste uppgift: april 2020

Källa: SCB:s detaljhandelsindex

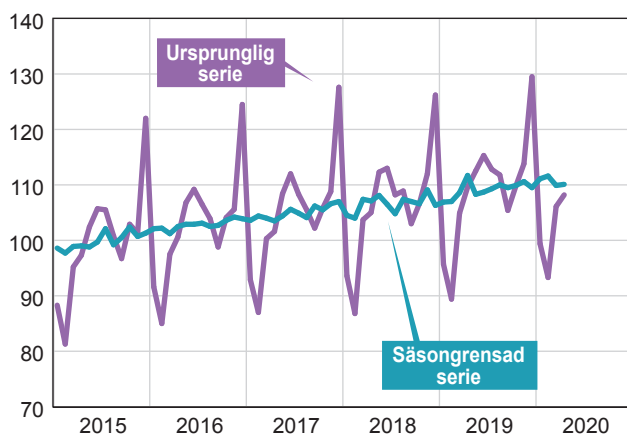
Slut på bunkrandet av livsmedel

I april ökade detaljhandelns totala omsättning med 0,2 procent jämfört med i mars, i säsongrensade, kalender-korrigerade och fastprisberäknade tal. I likhet med i mars skiljer sig dock utvecklingen markant åt mellan dagligvaruhandeln, som främst utgörs av livsmedelsförsäljning och sällanköpshandeln, som består av den specialiserade butikshandeln. I mars bunkrades det livsmedel samtidigt som sällanköpshandeln kraftigt sjönk när folk inte var så intresserade av att strosa runt i butiker. I april var utvecklingen den motsatta. Dagligvaruhandeln sjönk med 6,2 procent medan sällanköpshandeln ökade med 3,4 procent. Det är mycket ovanligt med så här stora variationer från en månad till en annan, vilket med stor sannolikhet hänger samman med coronapandemin som råder i samhället.

För den sammantagna detaljhandeln skiljde mycket lite i omsättning mellan de senaste tre månaderna, februari till april, jämfört med perioden innan, november till januari. Den senare perioden var försäljningen 0,1 procent högre, i säsongrensade tal.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Index 2015=100

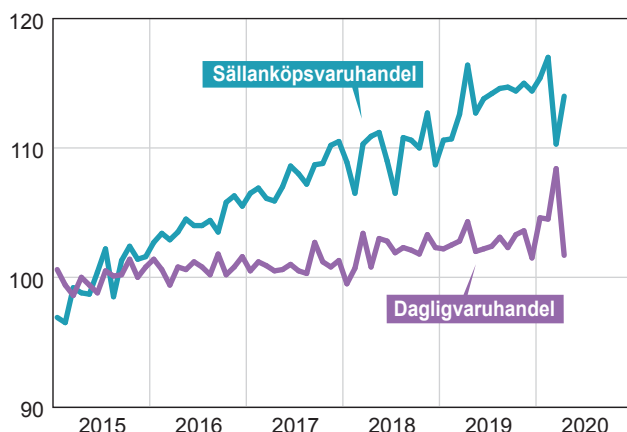

Minskad försäljning i årstakt

Jämfört med i april förra året sjönk försäljningen inom detaljhandeln med 1,3 procent i kalenderkorrigerade, fastprisberäknade tal. I årstakt minskade försäljningen både inom dagligvaruhandeln och sällanköpshandeln. Inom den förstnämnda minskade omsättningen med 2,6 procent medan den sjönk med 1,8 procent inom sällanköpshandeln.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata. Index 2015=100

Inom sällanköpshandeln skiljer sig utvecklingen kraftigt åt mellan olika branscher. Vissa tycks ha gynnats av den pågående krisen medan andra haft det väldigt tufft. Den bransch som haft den klart mest fördelaktiga utvecklingen är järn- och bygghandeln, vars försäljning ökade med över 20 procent jämfört med ifjol. Även elektronikhandeln och sporthandeln ökade omsättningen rejält. Det noterades också en ökning för försäljningen av heminredning jämfört med i april förra året. Resten av sällanköpshandelns branscher backade dock. Kläd- och skohandeln, som redan innan virusutbrottet visade på en vikande försäljning, har missgynnats oerhört mycket av pandemin och i april sjönk försäljningen med 37 respektive 45 procent jämfört med samma månad ifjol. Förmodligen är dock nedgången i försäljningen av just kläder och skor något mindre då internethandeln, där dessa produkter är ett vanligt köp, ökade kraftigt i april. En annan bransch som hade det

mycket tufft i april är optikerna med en nedgång på drygt 30 procent. Även guldsmedshandeln och bokhandeln backade rejält jämfört med förra året.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	apr 2020	jan–apr 2020
Dagligvaruhandel exkl. systembolaget	-2,6	1,9
därför:		
Detaljhandel, mest livsmedel	-0,8	2,8
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak exkl. systembolaget	-23,5	-9,8
Sällanköpshandeln	-1,8	1,3
därför:		
Klädhandel	-37,4	-18,2
Skohandel	-44,5	-26,0
Möbelhandel	-4,4	0,8
Elektronikhandel	10,4	15,3
Järn- och bygghandel	21,4	8,6
Bokhandel	-12,6	6,9
Guldsmedshandel	-24,5	-6,9
Sport- o fritidshandel	8,6	4,3
Leksakshandel
Postorderhandel	23,7	8,1
Totalt detaljhandel	-1,3	1,9

Högre försäljning hittills i år

Trots den svagare försäljningsutvecklingen i april var omsättningen för detaljhandeln under årets första månader, januari till april, högre än samma period ifjol. Totalt sett ökade omsättningen med 1,9 procent i kalenderkorrigerade och fastprisberäknade tal. Det var lägre än första kvartalet då den ackumulerade försäljningen var 3,0 procent högre än första kvartalet 2019. Inom såväl dagligvaruhandeln som sällanköpshandeln var omsättningen fram till april i år högre än samma period förra året.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: mars 2020

Källa: Hushållens konsumtionsindikator

Hushållens konsumtion sjönk kraftigt

Hushållens konsumtionsutgifter har påverkats kraftigt av coronapandemin. Konsumtionen sjönk i mars med hela 5,4 procent, i säsongrensade tal och jämfört med i februari. Det är en historiskt stor nedgång som inte har skådats på länge. Innan fallet i mars hade konsumtionsindex haft en uppåtgående trend de senaste två åren.

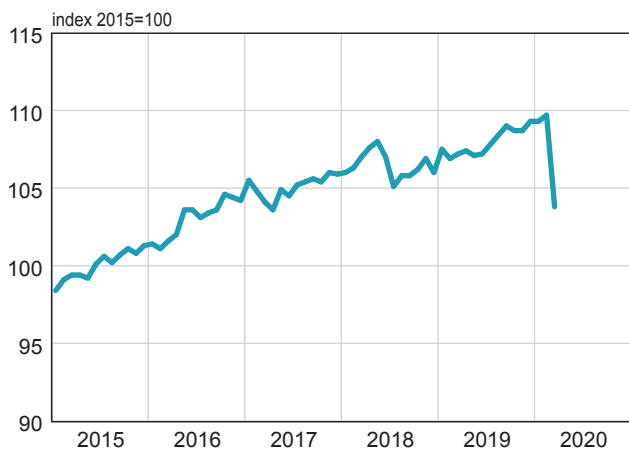
Klädinköp minskade mest

Jämfört med motsvarande månad förra året sjönk konsumtionen med 3,1 procent, mätt i kalenderkorrigerade och fastprisberäknade tal. Klädinköp var det hushållen drog ner mest på, dessa sjönk med 35 procent jämfört med året innan. Ett kraftigt fall noterades också för konsumtionen av restaurang- och hotelltjänster som sjönk med 28 procent. Det redovisades nedgångar för de flesta konsumtionstyper

jämfört med året innan, exempelvis sjönk konsumtionen av grupperna möbler och inredning samt transporter och motorfordon med cirka 8 procent vardera.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Hushållen drog dock inte ner på all konsumtion. En av de största utgifterna, livsmedelskonsumtionen, ökade i spåren av pandemin och var 6,5 procent högre än året innan. Pandemin har medfört att det är svårare att umgås fysiskt, vilket märks på en ökning i kommunikationsutgifterna. Nedgången i den totala konsumtionen motverkades också av att hushållens största utgift, boendet, var något högre än förra året.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	mar 2020	jan-mar 2020
Detaljhandel, mest livsmedel	6,5	3,4
Beklädnadshandel	-34,7	-13,7
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	0,8	0,0
Möbler, inredning m.m.	-8,1	1,9
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	-7,6	-1,6
Post- och telekommunikation	5,7	11,0
Rekreation och kultur	-3,9	2,8
Hotell och restaurang	-28,4	-9,6
Övriga varor och tjänster	-9,2	4,7
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	-3,1	0,4

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: maj 2020

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonsstatistik

Nyregistreringarna rasade även i maj

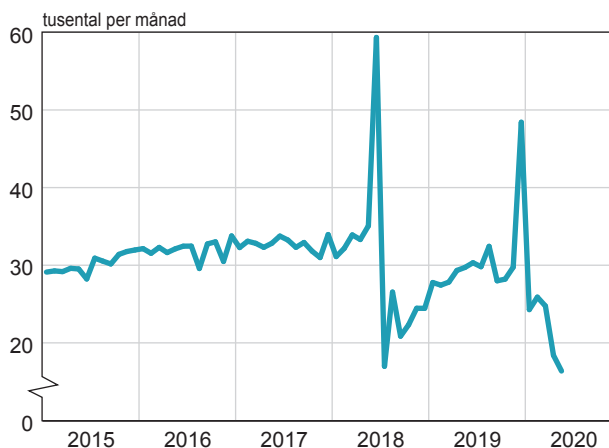
Coronautbrottet har inneburit en kraftig nedgång för nyregistreringen av personbilar. I april minskade registreringen med 26 procent och den negativa trenden fortsatte i maj då det var en nedgång med 11 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan.

Jämfört med maj i fjol var nyregistreringen 49 procent lägre. Hela minskningen behöver dock inte bero på co-

ronakrisen. Det var dels två registreringsdagar färre i maj 2020 än motsvarande månad i fjol. Dessutom kvarstår en viss effekt av förändringarna av fordonskattesystemet som trädde i kraft vid årsskiftet. Det gav en mycket hög fordonsregistrering i december, främst av dieslbilar men även av bensindrivna. Efterföljande månader innebar däremot en minskad fordonsregistrering.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

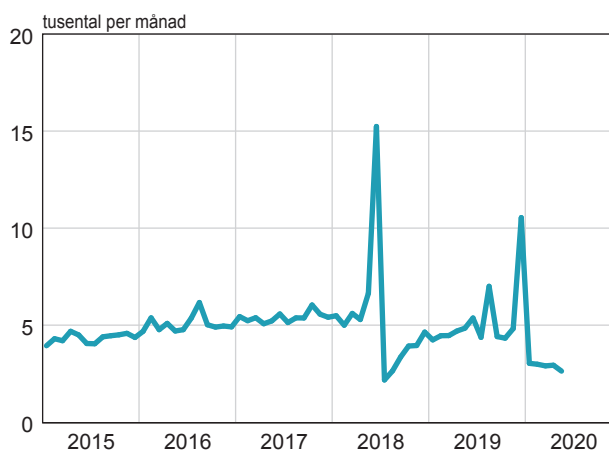
Totalt sett under årets fem inledande månader har nyregistreringen av personbilar gått ner med 25 procent jämfört med motsvarande period i fjol. Bensinbilarna har minskat med 36 procent medan raset för dieseldrivna är hela 52 procent. Miljöbilarna visar motsatt trend, trots coronakrisen. Exempelvis har antalet laddhybrider mer än fördubblats.

Lastbilsregistreringarna föll i maj

Till skillnad från personbilsregistreringen var det ingen märkbar coronaeffekt i april då lastbilsregistreringen ökade något från föregående månad. Effekten verkar dock ha kommit i maj då nyregistreringarna av lastbilar föll med 10 procent, säsongrensat och jämfört med april.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Hittills under året har lastbilsregistreringen minskat med 38 procent. Framförallt är det kategorin lätta lastbilar som

minskat. Dessa fordon påverkades också av de förändrade skattereglerna från 1 januari och hade en markant uppgång innan årsskiftet.

Företagens lager

Senaste uppgift: första kvartalet 2020

Källa: SCB:s lagerstatistik

Företagens lager ökade första kvartalet 2020

Svenska företags lager ökade med 6,2 miljarder kronor i fasta priser under första kvartalet 2020, jämfört med föregående kvartal. Ökningen motsvarar en uppgång med 1,2 procent i volym.

Varuhandelns lager ökade med 1,0 miljard kronor under första kvartalet. Det motsvarar en uppgång med 0,4 procent i volym. Industrins totala lager ökade med 5,2 miljarder kronor under första kvartalet. Det motsvarar en uppgång med 2,1 procent i volym.

Lagerförändringar

Första kvartalet 2020 jämfört med fjärde kvartalet 2019

	Miljoner kr (2010 års priser)	Volymförändring i procent
Industri (B+C)	5 243	2,1
Trävaruindustri	258	1,9
Massa och papper	-78	-0,6
Petroleumprodukter
Stål- och metallverk	155	0,5
Metallvaruindustri	1 138	5,5
Maskinindustri	1 624	4,3
Motorfordonsindustri
Parti- och detaljhandel (G)	1 005	0,4
Motorhandel	659	1,1
Partihandel	120	0,1
Detaljhandel	226	0,3
Totalt (B+C+G)	6 247	1,2

Industrins lager ökade

Lager av färdiga varor och produkter i arbete ökade med 5,7 miljarder kronor och lager av insatsprodukter i den totala industrin minskade med 0,4 miljarder kronor. Det innebär att industrins totala lager ökade med 5,2 miljarder kronor under första kvartalet.

Varuhandelns lager ökade

Företag inom varuhandeln ökade sina lager med 1,0 miljarder kronor under första kvartalet. Störst uppgång hade motorhandeln, där lagret ökade med 0,7 miljarder kronor. Inom detaljhandeln ökade lagret med 0,2 miljarder kronor och inom partihandeln ökade lagret med 0,1 miljarder kronor.

UTRIKESHANDEL

Första kvartalet bidrog en stark export till att lyfta den svenska BNP-utvecklingen. Enligt nationalräkenskaperna ökade exporten med 3,4 procent jämfört med föregående kvartal medan importen istället föll med 0,2 procent. Till viss del var det en rekyl från fjärde kvartalet då exporten minskade relativt kraftigt. I stort sett hela uppgången första kvartalet berodde på en ökning av varuexporten. Trots minskningen fjärde kvartalet var tjänsteexporten närmast oförändrad.

Under årets tre första månader syntes ingen direkt effekt av coronapandemin på den svenska utrikeshandeln. För april visade däremot statistiken att både exporten och importen av varor sjönk kraftigt. Nedgången för importen var större än för exporten och handelsnettot var positivt för fjärde månaden i rad.

Det försämrade läget för den svenska exportnäringen visade sig ännu tydligare i exportchefsindex för andra kvartalet. Undersökningen genomfördes av SCB i slutet av april och början av maj och görs på uppdrag av Business Sweden. Huvudindexet EMI sjönk med hela 19 enheter från föregående kvartal till 37,2, där 50 är neutralläge. Både nulägesbedömningar och prognoser försvagades markant.

Sveriges största exportmarknader

Land	Värde mkr		Andel %	Förändr 20/19 %
	2020 jan-mar	2019 jan-mar		
Tyskland	42 042	40 716	10,8	3
Norge	38 928	38 928	10,0	0
USA	33 075	29 527	8,5	12
Danmark	27 494	25 923	7,0	6
Finland	26 114	26 417	6,7	-1
Kina	22 330	16 845	5,7	33
Nederländerna	20 406	21 291	5,2	-4
Storbritannien	20 359	21 339	5,2	-5
Frankrike	16 747	16 188	4,3	3
Belgien	14 965	16 159	3,8	-7
Polen	12 942	13 529	3,3	-4
Italien	10 731	11 362	2,7	-6

Sveriges största importmarknader

Land	Värde mkr		Andel %	Förändr 20/19 %
	2020 jan-mar	2019 jan-mar		
Tyskland	67 109	66 689	18,6	1
Norge	38 516	30 457	10,7	26
Nederländerna	33 652	33 311	9,3	1
Danmark	24 036	24 805	6,7	-3
Kina	16 744	19 092	4,6	-12
Storbritannien	16 692	18 348	4,6	-9
Polen	16 097	15 766	4,5	2
Belgien	15 772	16 361	4,4	-4
Finland	15 489	17 979	4,3	-14
Frankrike	13 457	14 292	3,7	-6
Italien	12 490	12 704	3,5	-2
USA	10 285	9 164	2,9	12

Arbetsmarknaden i kris – nu och då

Svensk arbetsmarknad påverkas djupt av den rådande coronakrisen. Effekterna syns bland annat i lägre sysselsättning och högre arbetslöshet, indikationer som även varit tydliga i tidigare kriser. Däremot är den dramatiska utveckling som syns i minskat antal arbetade timmar, ökningen i antal frånvarande samt orsak till frånvaro anmärkningsvärt för den här krisen, som fortfarande pågår och därmed är svår att jämföra i sin helhet.

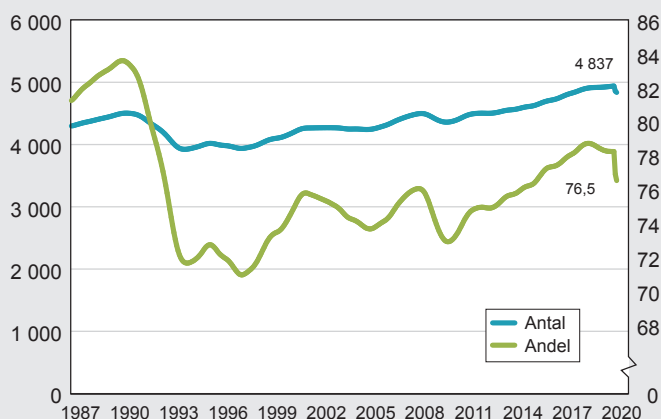
För att sätta den nuvarande krisen, som pågått sedan i mars, i ett historiskt sammanhang är det av intresse att jämföra förändringarna på arbetsmarknaden med nittiotalskrisen, 1990–1994, och finanskrisen, 2008–2009. I den här artikeln jämförs skillnader mellan kriserna i nivåförändringar och i intensitet för ett antal arbetsmarknadsmått för personer i åldrarna 16–64 år, baserat på månadsvis säsongrensad och utjämnad data från Arbetskraftsundersökningarna (AKU).

Sysselsättningen minskar i kriser

En generell följd av de tre kriserna har varit att antalet sysselsatta har minskat. Nittiotalskrisen fick kraftiga och långvariga effekter och under den fyraåriga krisperioden var skillnaden i antalet sysselsatta mellan botten- och toppnivå drygt 580 000. Påverkan av finanskrisen gav effekter på en betydligt kortare period, med knappt 140 000 färre sysselsatta innan vändpunkten kom. Under nuvarande kris har hastigheten i nedgången varit mer dramatisk och i april var drygt 100 000 färre sysselsatta än innan krisens början. Många sysselsatta har däremot varit frånvarande hela eller delar av veckan av olika skäl, bland annat permitteringar, vilket antagligen bromsat nedgången något.

Sysselsatta i åldern 16–64 år

Tusental (vå) och som andel av befolkningen (hö).
Säsongrensad och utjämnat

Med hänsyn till befolkningsökningen visar diagrammet ovan att den högsta nivån i sysselsättningsgrad sedan 1987 nåddes innan nittiotalskrisen inleddes, då cirka 84 procent av befolkningen i åldern 16–64 år var sysselsatta. Krisen på 1990-talet resulterade i att andelen minskade med ungefär 12 procentenheter, ett ras som svensk arbetsmarknad än

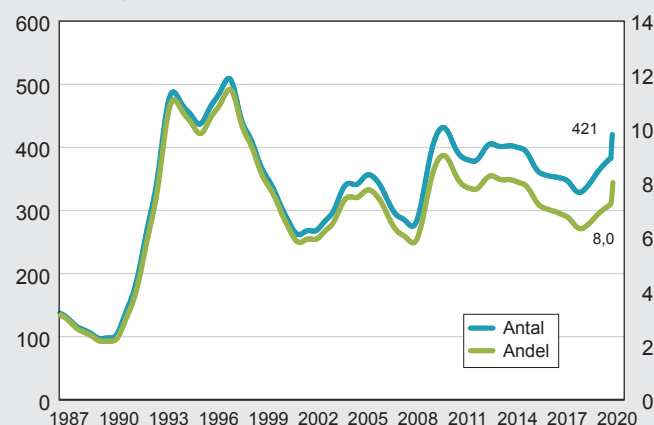
idag inte återhämtats från. I början på 2008 uppgick andelen till cirka 76 procent för att sedan ha minskat med drygt 3 procentenheter efter två år. År 2014 var andelen sysselsatta åter på samma nivå som innan finanskrisen. I februari i år var sysselsättningsgraden 78,2 procent men sedan dess har sysselsättningsgraden minskat med omkring 1,7 procentenheter. Nivån är fortfarande betydligt högre än vad de två tidigare kriserna resulterade i, delvis till följd av en generellt uppåtgående trend det senaste decenniet.

Arbetslösheten är en tydlig konjunkturbarometer

Arbetslösheten i Sverige befann sig under sent 1980-tal på nivåer mellan 2 till 3 procent. Under nittiotalskrisen steg arbetslösheten kraftigt till strax över 11 procent, en ökning med nästan 9 procentenheter jämfört med krisens början. Den höga nivån kvarstod de efterföljande åren, med periodvisa ökningarna, och avtog under den senare delen av decenniet. Under det tidiga 2000-talet låg arbetslösheten kring 6–7 procent för att sedan öka under finanskrisen till ett arbetslöshetstal på 8–9 procent. Det senaste decenniet har präglats av en sjunkande arbetslöshet med ett trendbrott under mitten av 2018 och med en något ökande trend under 2019. I februari i år låg arbetslösheten på 7,2 procent, i april hade den ökat till 8,0 procent.

Arbetslösa i åldern 16–64 år

Tusental (vå) och som andel av arbetskraften (hö).
Säsongrensad och utjämnat

Tidsbegränsat anställda minskar först

Långvarigheten i nittiotalskrisen gjorde att antalet fast anställda hade sjunkit med drygt 17 procent efter de fyra krisåren. Under finanskrisen noterades en svagare minskning av de fast anställda, cirka 3 procent mellan topp- och bottenivå. Tidsbegränsade anställningar minskade mer, cirka 16 procent. Tidsbegränsade anställningar kännetecknas som osäkrare, och påverkas därför oftast först vid nedskärningar. Det är tydligt även i denna kris, från februari till april har antalet tidsbegränsade anställningar

I FOKUS

minskat med 7,0 procent, till 653 000. Motsvarande för de fasta anställningarna var en minskning med 1,4 procent till 3 751 000.

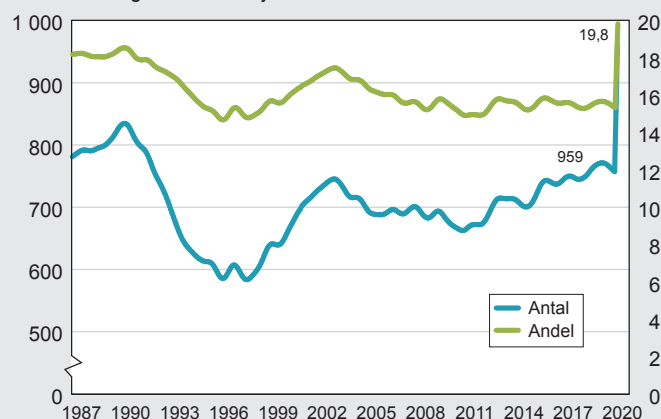
Historisk ökning av frånvaro under coronakrisen

Antalet sysselsatta som var frånvarande minskade i samband med nittiotalskrisen, framförallt eftersom att det totala antalet sysselsatta sjönk. Andelen frånvarande sjönk parallellt, om än i mindre utsträckning, då den gick från höga 18,5 procent i mars 1990 till 15,4 procent i december 1994. Under finanskrisen låg nivån relativt oförändrad kring 15,5 procent.

Under den nuvarande krisen har så väl antalet som andelen som varit frånvarande ökat mycket hastigt, till de högsta nivåerna som har uppmätts under de senaste 30 åren. I april var andelen frånvarande 19,8 procent.

Frånvarande från arbetet hela veckan i åldern 16–64 år

Tusental (vä) och som andel av sysselsatta (hö).
Säsongrensat och utjämnat

Stora ökning av frånvaro på grund av sjukdom, permittering och arbetsbrist under coronakrisen

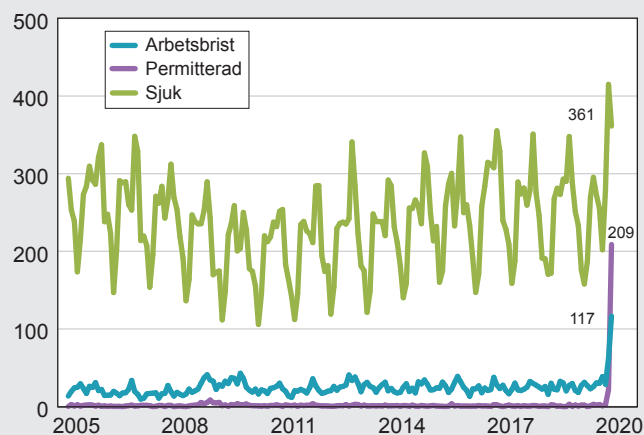
Anledning till frånvaro varierar naturligt under året, med toppar av sjukfrånvaro under vinterhalvåret och semester under sommarmånaderna. Under ett genomsnittligt år är den absolut vanligaste orsaken till frånvaro semester, samtidigt som frånvarooraker som permittering eller arbetsbrist brukar ligga på så pass låga nivåer att de inte kan redovisas på månadsbasis i AKU.

I samband med coronakrisen visar AKU:s data ett tydligt avsteg från tidigare mönster. Bland annat märks en avsevärd ökning av antalet frånvarande på grund av sjukdom under de månader då antalet sjuka normalt sett minskar. Samtidigt har frånvarooraker arbetsbrist samt permittering ökat till den grad att de nu tydligt syns i månadsdata. Jämfört med samma månad föregående år ökade enligt icke-säsongrensad data antalet som var frånvarande på grund av sjukdom med 110 000 under april, till 361 000. Antalet frånvarande på grund av arbetsbrist ökade med 96 000 till

117 000. Antalet permitterade var under samma tidsperiod 209 000 personer. Samtliga ökningar ligger på historiskt höga nivåer sett till de senaste 15 åren av tillgänglig data.

Orsak till frånvaro från arbetet i åldern 16–64 år

Tusental. Ej säsongrensat och utjämnat

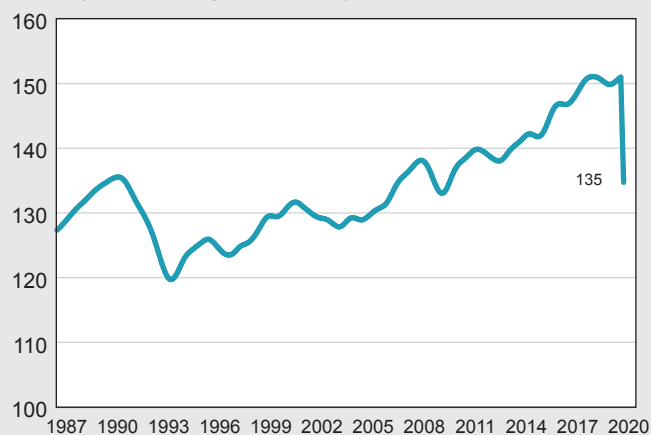

Arbetade timmar rasar under coronakrisen

I de tre kriserna har antalet arbetade timmar minskat, till följd av minskad sysselsättning och ökad frånvaro. Under nittiotalskrisen, från toppnivån 1990 till bottenivån 1993, minskade de arbetade timmarna med knappt 12 procent. Motsvarande minskning i finanskrisen, var knappt 4 procent. Coronakrisens effekter på arbetsmarknaden har resulterat i nya nivåer och minskningen i arbetstid har varit rekordsnabb. I april var de arbetade timmarna 10,8 procent lägre än i februari i år. Totalt uppgick antalet timmar till 134,7 miljoner per vecka, senast antalet var så lågt var i början av 2010.

Faktisk arbetad tid per vecka bland sysselsatta i åldern 16–64 år

Miljontal. Säsongrensat och utjämnat

Sarah Baud och Linnea Wikmark Kreuger, AKU

Handelsnetto

Senaste uppgift: april 2020

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

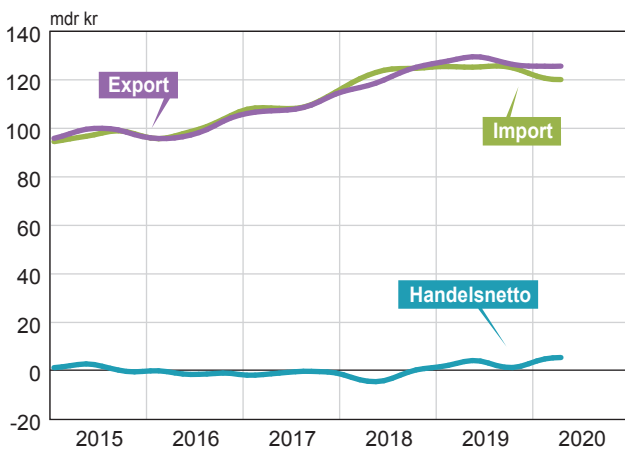
Handelsnettot 7,6 miljarder kronor i april

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 7,6 miljarder kronor under april 2020, enligt preliminära beräkningar. För april 2019 var det ett underskott på 0,1 miljarder kronor.

Varuexportens värde under april uppgick till 106,7 miljarder kronor, och varuimporten till 99,1 miljarder. Varuexporten har därmed minskat i värde med 17 procent, och varuimporten har minskat med 23 procent, jämfört med april 2019. Varuhandeln med länder utanför EU gav ett överskott på 19,4 miljarder kronor, medan EU-handeln gav ett underskott på 11,8 miljarder. Storbritannien är från och med februari 2020 exkluderad från gruppen EU-länder och ingår istället i gruppen Övriga länder.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend. Miljarder kronor

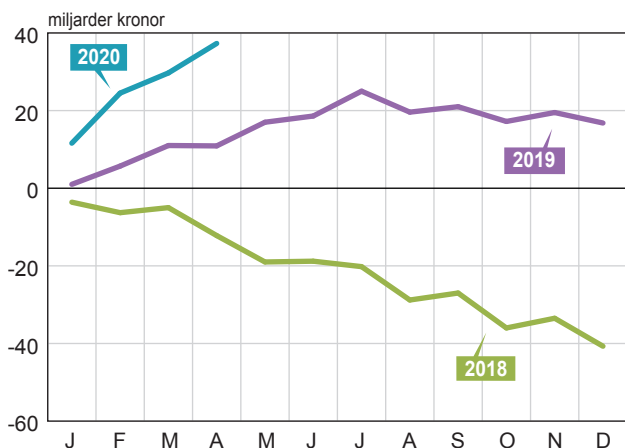

Det var lika många vardagar i april 2020 som i april 2019. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 5,5 miljarder kronor för april, och ett överskott på 5,4 miljarder kronor för mars. För februari var motsvarande värde ett överskott på 5,0 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Hittills under året har värdet för varuexporten minskat med 2 procent, medan varuimporten minskade med 8 procent jämfört med motsvarande period ett år tidigare. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 497,1 miljarder kronor, och varuimportvärdet till 459,8 miljarder. Handelsnettot för januari–april 2020 gav därmed ett överskott på 37,3 miljarder kronor. För motsvarande period för ett år sedan noterades ett överskott på 10,9 miljarder kronor.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: april 2020

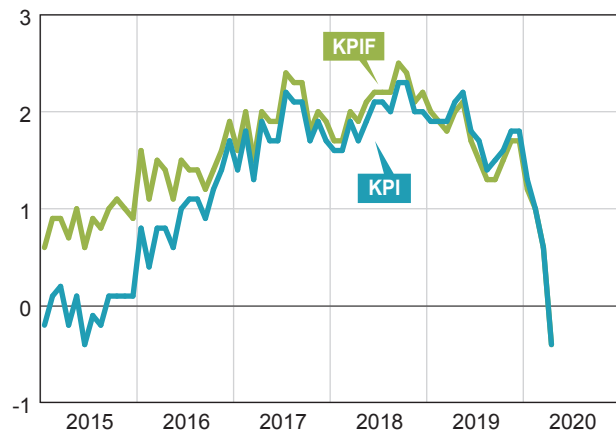
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Inflationstakten föll kraftigt i april

Inflationstakten enligt KPIF (Konsumentprisindex med fast ränta) var $-0,4$ procent i april 2020, ner från $0,6$ procent i mars. Den kraftiga nedgången förklaras främst av fallande energipriser. Månadsförändringen från mars till april var $-0,3$ procent. Under motsvarande period 2019 steg KPIF med $0,6$ procent.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Det var framförallt lägre priser på el och drivmedel som påverkade KPIF i april. Priser på logi, kläder, rekreations-tjänster och teletjänster bidrog också till att KPIF sjönk.

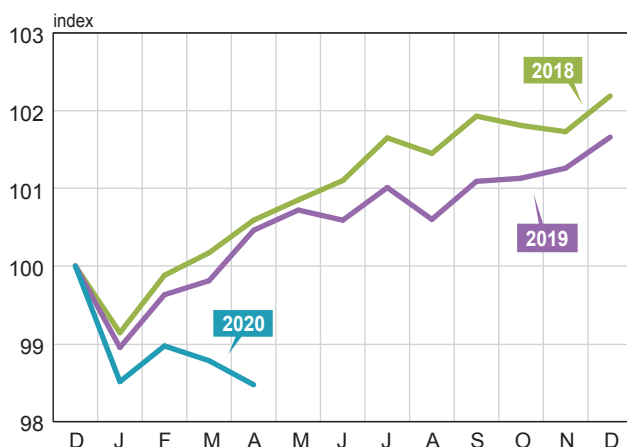
Prissänkningarna motverkades av högre priser på frukt och grönsaker, inventarier och hushållsvaror samt sport- och friluftsutrustning.

Säsongsmönster och tillfälliga prisförändringar

Prisförändringar för varor och tjänster kan bland annat bero på säsong eller vara tillfälliga. Drivmedelspriserna sjönk i år medan de vid samma period de två senaste åren höjdes. Priser på kläder, logi och rekreations-tjänster gick ner i april, vilket är avvikande från tidigare år. För sport- och friluftsutrustning gick priserna upp efter flertalet kampanjer förra månaden.

Konsumentprisernas utveckling

KPIF december föregående år=100

Bidrag till inflationstakten i april

Inflationstakten enligt KPIF, det vill säga förändringen i KPIF under de senaste 12 månaderna, var $-0,4$ procent i april 2020, en nedgång från mars då inflationstakten var $0,6$ procent.

Inflationstakten påverkades av lägre priser på el och drivmedel. Även kläder och skor, rekreation och kultur och post- och telekommunikationer hade lägre priser jämfört med samma period föregående år.

Prisnedgångarna motverkades framförallt av högre priser på livsmedel och alkoholfria drycker. Det var även prishöjningar för restaurangbesök, nyttjande av egna hem, avgifter för hyres- och bostadsrätt samt diverse varor och tjänster.

Konsumentprisernas förändring

	Förändring från		Bidrag till förändring sedan apr 2019 ¹⁾
	Föregående månad	apr 2019	
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,8	3,5	0,5
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	1,7	0,1
Kläder och skor	-1,1	-3,8	-0,2
Boende	-0,6	-1,2	-0,3
Inventarier och hushållsvaror	1,2	1,8	0,1
Hälsa- och sjukvård	0,0	1,6	0,0
Transport	-1,3	-2,7	-0,4
Post och telekommunikationer	-1,9	-7,5	-0,3
Rekreation och kultur	-0,1	-1,6	-0,2
Utbildning	0,2	4,2	0,0
Restauranger och logi	-1,3	0,7	0,1
Div varor och tjänster	0,2	2,3	0,2
KPIF totalt	-0,3	-0,4	-0,4

1) Procentenheter

Coronapandemins effekter på konsumtionen påverkar beräkningarna

Coronapandemin påverkar samhället på många sätt. Det har bland annat lett till att svenska konsumenter ställt om stora delar av sin konsumtion. I vissa fall har butiker och tjänsteställen stängt och produkterna köpts på annat sätt. I andra fall har konsumtionen helt upphört. Detta skapar särskilda svårigheter i beräkningen av Konsumentprisindex

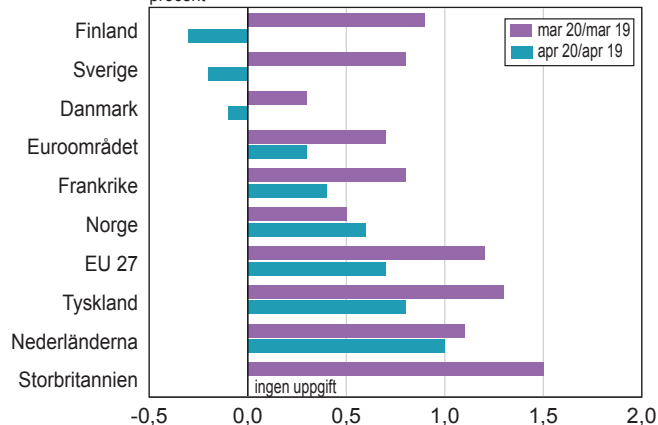
och relaterade mått.

På grund av utebliven konsumtion har prisutvecklingen för flygcharter, utrikes flygresor samt biljetter för idrotts-tävlingar, bio, teater och nöjen imputerats så att de inte påverkar inflationstakten.

Inflationstakten i olika länder

HIKP

procent

Lägre inflationstakt i Europa

HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser) beräknas av samtliga länder i EU, samt även av ett par länder utanför unionen. Måttet har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av att delar av hushållens boendekostnader utelämnas. Enligt HIKP sjönk inflationstakten kraftigt i Sverige, från $0,8$ procent i mars till $-0,2$ procent i april. Även i Danmark och Finland var inflationstakten negativ i april. I euroländerna sjönk inflationstakten med $0,4$ procentenheter till $0,3$ procent i april, medan inflationen i EU27 sjönk från $1,2$ till $0,7$ procent. Även i de stora länderna Tyskland och Frankrike föll inflationstakten och uppgick till $0,8$ respektive $0,4$ procent i april.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: april 2020

Källa: SCB:s producentprisindex

Beatrice Ljung

Lägre energipriser och svagare krona påverkade producentpriserna i april

Prisutvecklingen var negativ för samtliga marknader jämfört med samma period föregående år. Den minskade efterfrågan på olja och de fallande priserna på elektricitet har satt sina spår i prisutvecklingen för energirelaterade varor. I april var årstakten $-3,0$ procent för producentprisindex. För import- och exportmarknaden var årsförändringen $-4,5$ respektive $-2,3$ procent, för hemmamarknaden $-3,5$ procent och för prisindex för inhemsk tillgång $-4,0$ procent.

Fortsatt låga priser på energirelaterade varor

Samtliga marknader har upplevt lägre priser på elektricitet. Det milda vädret med kraftiga vindar och riklig neder-

börd har lett till låga elpriser. Nedstängda industrier och en minskad efterfrågan till följd av coronapandemin har pressat priserna ytterligare. Jämfört med april föregående år sjönk priserna på elektricitet med 42,0 procent på hemmamarknaden, med 74,6 procent på exportmarknaden och med 82,3 procent på importmarknaden.

På importmarknaden har även lägre priser för råolja och naturgas bidragit till den negativa utvecklingen. Årsförändringarna var för dessa produktgrupper -68,1 procent respektive -43,8 procent. Att oljepriset sjunkit kraftigt förklaras till viss del av en minskad efterfrågan på grund av coronapandemin, men kan också härledas till oljeproducerande länders kamp om att ta marknadsandelar.

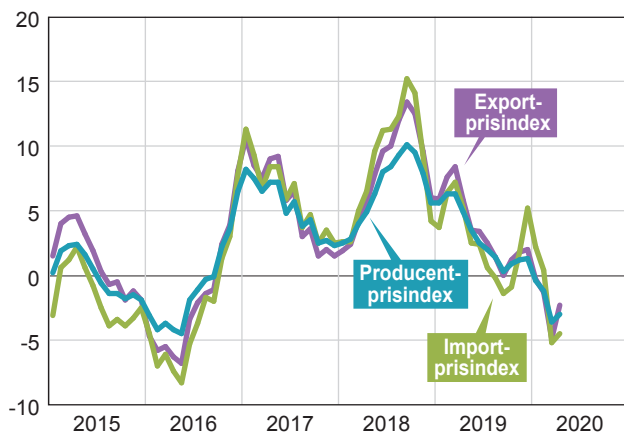
Utöver energirelaterade varor har massaprodukter bidragit nedåt på export- och hemmamarknaden med en årstakt på -16,3 procent respektive -18,4 procent. På importmarknaden bidrog plaster i oarbetad form till nedgången med en årstakt på -12,5 procent.

Nedgångarna har till viss del motverkats av prisuppgångar på livsmedel. På exportmarknaden ökade mejeriprodukter med 24,5 procent på årsbasis. På importmarknaden bidrog berett och hållbarhetsrelaterat kött uppåt med en årsförändring på 20,5 procent.

Vidare bidrog andra oorganiska baskemikalier och kommunikationsutrustning uppåt på exportmarknaden. Årsförändringen för dessa produktgrupper var 16,1 procent respektive 14,1 procent. På importmarknaden stod också övriga maskiner för allmänt ändamål för prisuppgångar med en årstakt på 17,5 procent.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

En svagare krona gav prisuppgångar

Både export- och importprisindex steg från mars till april. Detta kan till stor del förklaras av valutaeffekter som bidragit till prisuppgångar inom ett flertal produktgrupper. På hemmamarknaden var månadsförändringen istället negativ.

De främsta bidragen till uppgången på importmarknaden kom från maskiner, motorfordon och datorer. Tillsammans med livsmedel bidrog även elapparatur, metaller och metallvaror till uppgången. Detta motverkades av lägre priser på bland annat råolja och läkemedel.

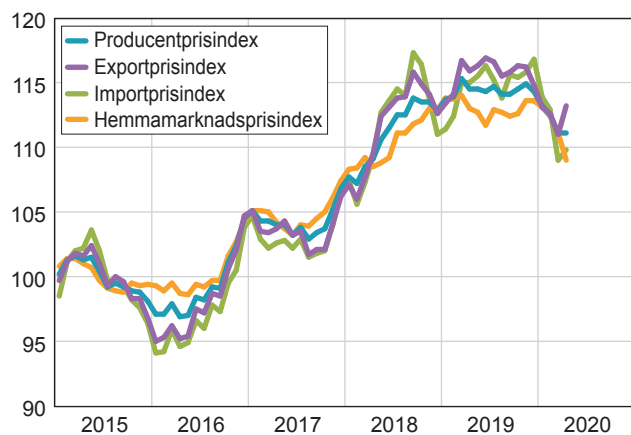
På exportmarknaden bidrog främst prisuppgångar på maskiner, metaller samt papper och pappersvaror. Kemikalier, kemiska produkter och motorfordon bidrog ytterligare uppåt. Detta motverkades samtidigt av lägre priser på bland annat elektricitet.

Hemmamarknadspriserna sjönk från mars till april, främst på grund av en säsongsnormal nedgång i priser för fjärrvärme. Även andra energirelaterade varor såsom elektricitet och distributionstjänster för elektricitet bidrog nedåt. Detta motverkades till viss del av prisuppgångar på kött och köttprodukter, metallvaror samt delar och tillbehör till motorfordon.

Bortfall till följd av den pågående coronapandemin bedöms under april månad vara marginell.

Prisindex i producent- och importled

Index 2015=100

Tjänsteprisindex

Senaste uppgift: första kvartalet 2020

Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Tjänstepriserna upp med 2,3 procent senaste året

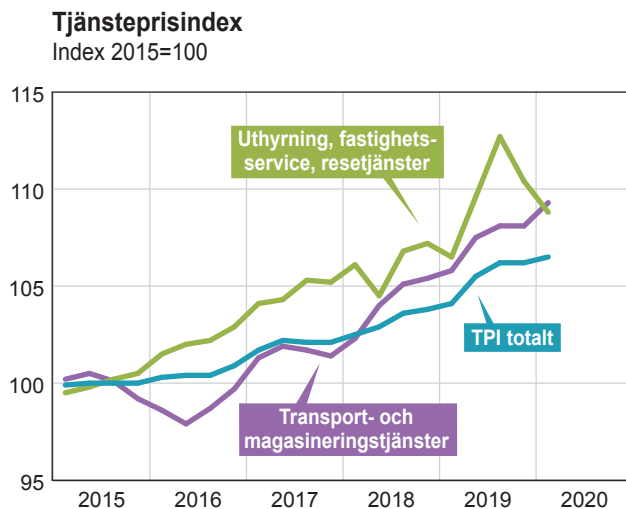
Tjänsteprisindex steg med 0,3 procent från fjärde kvartalet 2019 till första kvartalet 2020. Sedan det första kvartalet 2019 har tjänstepriserna stigit med 2,3 procent. Motsvarande årstakt föregående kvartal var också 2,3 procent.

Utvecklingen under det senaste kvartalet

De främsta bidragen till kvartalsförändringen var högre priser på stödtjänster till transport och uthyrning av kontor. Dessa produktgrupper bidrog positivt med 0,2 respektive 0,1 procentenheter. Förlagstjänster, arkitekt- och tekniska konsulttjänster, dataprogrammerings- och datakonsulttjänster o.d. samt vägtransport av gods bidrog också uppåt med 0,1 procentenheter vardera.

Uppgångarna motverkades av lägre priser för resetjänster och hotelltjänster vilka bidrog nedåt med 0,3 respektive 0,1 procentenheter. Även sjötransport samt telekommunikationstjänster bidrog nedåt med 0,1 procentenheter vardera. Prisnedgångarna för rese- och hotelltjänster var delvis säsongsnormala och delvis relaterade till coronapandemin under slutet av mätperioden. Coronapandemin bedöms annars ha haft en relativt begränsad effekt på TPI

i kvartal 1 2020 eftersom mätningen avser genomsnittliga tjänstepriser över hela kvartalet.

Utvecklingen under det senaste året

Under det senaste året har priserna för övriga tjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik ökat med 6,7 procent. Uthyrning av andra lokaler och uthyrning av kontor uppvisade också större ökningarna relativt sett med årsförändringar om 6,5 respektive 5,9 procent. Dessa uppgångar motverkades bland annat av telekommunikationstjänster där priserna sjunkit med 3,3 procent jämfört med samma period föregående år.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: april 2020

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Li Parrilla Stoorhöök

Arbetskraften minskar i spåren av krisen

I april 2020 uppgick antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år till 5 455 000, icke säsongrensade. Antalet män uppgick till 2 912 000 och antalet kvinnor till 2 542 000.

Det relativa arbetskraftstalet var 72,4 procent. Bland män var det 75,9 procent och bland kvinnor minskade det med 1,5 procentenheter till 68,7.

Enligt säsongrensade och utjämnade data uppgick antalet personer i arbetskraften till 5 480 000, en minskning med 68 000 personer jämfört med februari 2020, då effekterna av covid-19 ännu inte var synliga på den svenska arbetsmarknaden. Arbetskraftstalet uppgick till 72,7 procent, en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med februari 2020.

Stor nedgång i antalet sysselsatta

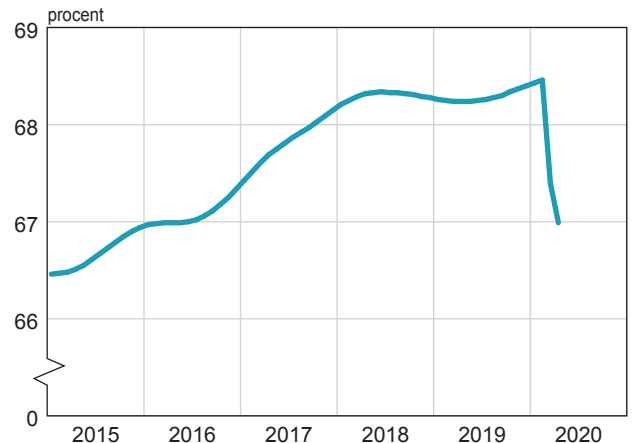
Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år minskade med 99 000 personer jämfört med året innan och uppgick till 5 005 000

i april 2020, icke säsongrensade. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 660 000 personer. Antalet sysselsatta kvinnor var 2 345 000, en minskning med 60 000.

Sysselsättningsgraden minskade med 1,7 procentenheter till 66,4 procent. Bland män var sysselsättningsgraden 69,4 procent. Bland kvinnor uppgick den till 63,4, en minskning med 1,9 procentenheter.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Enligt säsongrensade och utjämnade data uppgick antalet sysselsatta till 5 048 000, vilket är en minskning med 108 000 jämfört med februari 2020. Sysselsättningsgraden var 67,0 procent, en minskning med 1,5 procentenheter jämfört med februari 2020.

Antalet tidsbegränsat anställda minskade

I april 2020 uppgick antalet anställda till 4 466 000 enligt icke säsongrensade data. Det är en minskning med 111 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Bland män uppgick antalet anställda till 2 266 000. Bland kvinnor minskade antalet anställda med 65 000 personer till 2 200 000. Antalet fast anställda uppgick till 3 811 000. Antalet fast anställda män var 1 961 000 och antalet fast anställda kvinnor uppgick till 1 850 000.

Antalet tidsbegränsat anställda uppgick till 654 000 personer. Det är en minskning med 71 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Av antalet tidsbegränsat anställda var 305 000 män och 350 000 kvinnor.

Jämfört med februari 2020 visar säsongrensade och utjämnade data på en stor minskning av både antalet fast anställda och antalet tidsbegränsat anställda. De tidsbegränsade anställningarna minskade med 7,5 procent, medan nedgången för de fast anställda inte var fullt lika stor.

Stor minskning av arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i april 2020 till i genomsnitt 143,6 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. Kalenderkorregerat motsvarar det en minskning med 11,2 procent jämfört med motsvarande månad året innan. Störst var minskningen i *Hotell och restaurang*, där antalet arbetade timmar kalenderkorregerat minskade med 36,2 procent jämfört med april 2019. Inom *Personliga*

och kulturella tjänster var minskningen 21,3 procent och inom *Handel* minskade antalet arbetade timmar med 15,5 procent. Även inom *Tillverkning och utvinning, energi och miljö, Finansiell verksamhet och företagstjänster* samt inom *Vård och omsorg* skedde minskningar.

Arbetsmarknad						
	Sysselsatta, 1 000-tal		Arbetade timmar/ vecka, 10 000-tal		Arbetslösa 1 000-tal	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
jan	5 020	5 034	14 620	13 440	351	410
feb	5 030	5 077	16 500	16 840	397	454
mar	5 096	5 055	16 870	15 940	424	389
apr	5 105	5 005	15 790	14 360	370	449
maj	5 057		16 710		387	
jun	5 249		15 080		407	
jul	5 269		10 150		390	
aug	5 166		13 040		380	
sep	5 168		17 340		332	
okt	5 138		17 510		330	
nov	5 140		17 020		378	
dec	5 115		14 570		329	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Säsongrensade och utjämnade data visar också på en kraftig minskning av antalet arbetade timmar jämfört med närliggande månader och uppgick till i genomsnitt 138,7 miljoner timmar per vecka, vilket var 16,5 miljoner färre timmar än i februari 2020.

Kraftig ökning av antalet frånvarande

Antalet personer som var sysselsatta och i arbete uppgick i april 2020 till 4 361 000, en minskning med 252 000 jämfört med motsvarande månad föregående år. Minskningen förklaras delvis av en minskning av antalet sysselsatta, men även av att antalet personer som var frånvarande hela veckan ökade.

I AKU skattas antalet personer som varit frånvarande hela veckan eller del av veckan i sin huvudsyssla, efter huvudsakligt frånvaroskäl. Antalet personer som var frånvarande hela veckan uppgick i april 2020 till 657 000, vilket var en ökning med 154 000 jämfört med motsvarande period föregående år. Av dessa var 214 000 frånvarande på grund av sjukdom, en ökning med 82 000. Antalet som var frånvarande hela veckan på grund av arbetsbrist ökade till 52 000 och antalet som var frånvarande på grund av permittering ökade till 68 000. Normalt sett går det inte att redovisa antalet frånvarande på grund av permittering eller arbetsbrist i AKU då det är för få till antalet för att ge säkra skattningar. Samtidigt minskade antalet personer som var frånvarande på grund av semester till 80 000, en halvering jämfört med föregående år.

Bland personer som är frånvarande på grund av arbetsbrist eller permittering är det vanligt med frånvaro under endast en del av veckan. Det totala antalet som var frånvarande under hela- eller del av veckan på grund av permittering ökade till 212 000. Motsvarande siffra för personer som angav arbetsbrist som huvudsakligt frånvaroskäl var 137 000, en ökning med 110 000.

Säsongrensade och utjämnade uppgick antalet personer i

arbete till 4 033 000, vilket var en minskning med 330 000 jämfört med februari 2020. Antalet personer som var frånvarande hela veckan uppgick till 1 015 000, en ökning med 222 000 jämfört med februari.

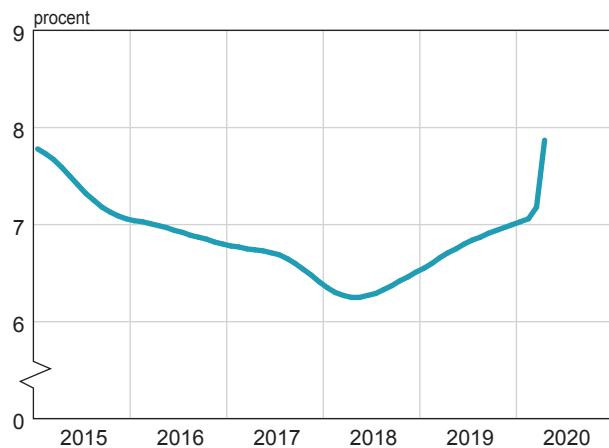
Arbetslösheten ökade

I april 2020 uppgick antalet arbetslösa i åldern 15–74 år till 449 000, icke säsongrensade, en ökning med 80 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Detta motsvarar ett arbetslöshetstal på 8,2 procent, en ökning med 1,4 procentenheter. Antalet arbetslösa kvinnor uppgick till 197 000 och antalet arbetslösa män ökade med 65 000 till 252 000. Arbetslöshetstalet uppgick till 7,8 procent bland kvinnor och bland män ökade det med 2,2 procentenheter till 8,7 procent.

Antalet arbetslösa ungdomar i åldern 15–24 år uppgick till 161 000 vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 27,7 procent, en ökning med 5,3 procentenheter jämfört med motsvarande månad föregående år. Av de arbetslösa ungdomarna var 110 000 heltidsstuderande.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av antalet arbetslösa med 40 000 och på en ökning av andelen arbetslösa med 0,8 procentenheter jämfört med februari 2020. I april 2020 uppgick antalet arbetslösa till 432 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,9 procent.

Bland ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av antalet och andelen arbetslösa jämfört med februari 2020. Antalet uppgick till 147 000 personer, motsvarande ett arbetslöshetstal på 24,4 procent.

Arbetsförmedlingen: Arbetslösheten fortsätter uppåt i krisen

Antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, i åldern 16–64 år, uppgick i slutet av april till 419 000 personer. Det är en ökning med 81 000 jämfört med motsvarande månad 2019. Under samma period ökade arbetslöshetsnivån med 1,4 procentenheter och uppgick till 8,1 procent.

Antalet personer som fick ett arbete i april var 26 900, vilket var 7 800 färre än föregående år. Antalet varslade personer uppgick till 26 800, vilket är en ökning med 23 800 personer jämfört med motsvarande månad förra året.

Arbetskraftskostnader & löner

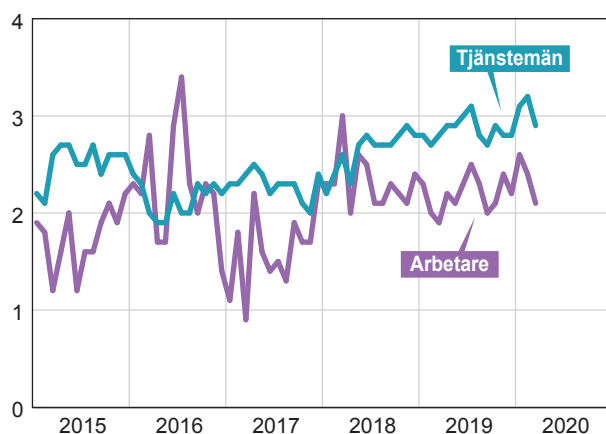
Senaste uppgift: mars 2020

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under mars 2020 174,70 kronor exklusive övertidstillägg och 176,50 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,1 respektive 1,9 procent jämfört med mars 2019. Under mars 2020 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 41 810 kronor exklusive rörliga tillägg och 42 590 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 3,1 respektive 2,9 procent jämfört med mars 2019.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för mars 2020 beräknats till 302,74 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 128,1, en förändring med -2,2 procent jämfört med mars 2019. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för mars 2020 beräknats till 277,04 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 63 603 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 124,2, en minskning med 3,5 procent jämfört med mars 2019. Motsvarande index för tjänstemän blir 133,8, en ökning med 0,6 procent jämfört med mars 2019.

FINANSMARKNAD

Fortsatt återhämtning på börsen

Även i maj var det uppgångar på de flesta av världens börser. Fortfarande är det en bit kvar till toppnivåerna från mitten av februari men trenden har varit uppåtgående sedan slutet av mars i både Europa och USA.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

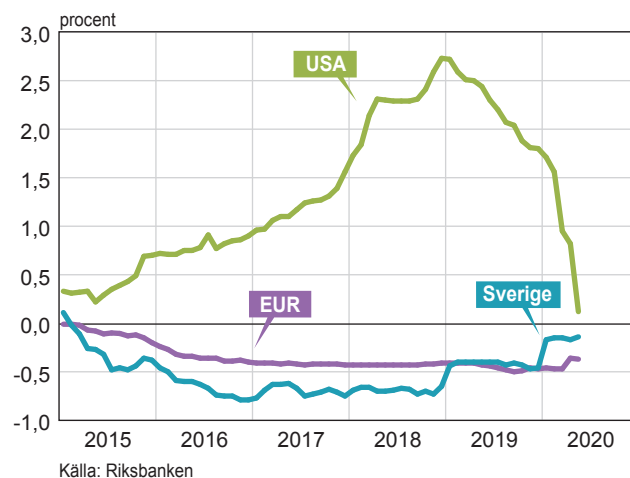
Stockholmsbörsen steg med drygt 5 procent i maj medan New York-börsens Dow Jones-index gick upp med 4 procent. Nasdaqbörsen steg samtidigt med närmare 7 procent sedan slutet av april. Även Frankfurtbörsen gick upp med knappt 7 procent medan Londonbörsens FTSE-index ökade närmare 3 procent i maj. I Asien var det uppgångar på Tokyobörsen medan börskurserna i Shanghai var närmast oförändrade jämfört med utgången av april. På Hongkongbörsen kom nya fall i slutet av månaden, troligen som en effekt av oroligheterna i staden som fått ny fart efter förslaget om en ny säkerhetslag som den kinesiska regimen planerar att införa.

Korta räntorna på nedgång i USA

De korta räntorna är fortsatt mycket låga. Räntan på en tremånaders statsskuldväxel var i genomsnitt -0,14 procent i maj, vilket var tre punkter högre än i april. Den amerikanska tremånadersräntan fortsatte däremot ner kraftigt, från 0,82 procent i april till 0,12 procent i maj. I slutet av 2018, innan Federal Reserve påbörjade räntesänkningarna, låg den korta amerikanska räntan på drygt 2,70 procent.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv), månadsgenomsnitt

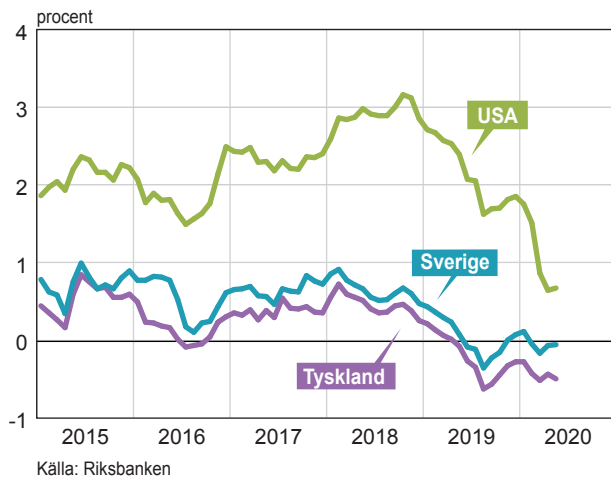

Små rörelser för de långa räntorna

Räntan på en svensk statsobligation med tio års löptid låg i maj i genomsnitt på -0,06 procent, en räntepunkt högre än i april. I början av året låg räntan över nollstrecket men sedan februari har den åter varit negativ. Den tyska tioårsräntan ligger dock ännu lägre. I maj sjönk den ytterligare, från -0,44 procent i april till -0,50 procent. I USA steg den långa räntan med tre punkter till 0,67 procent i maj.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer, månadsgenomsnitt

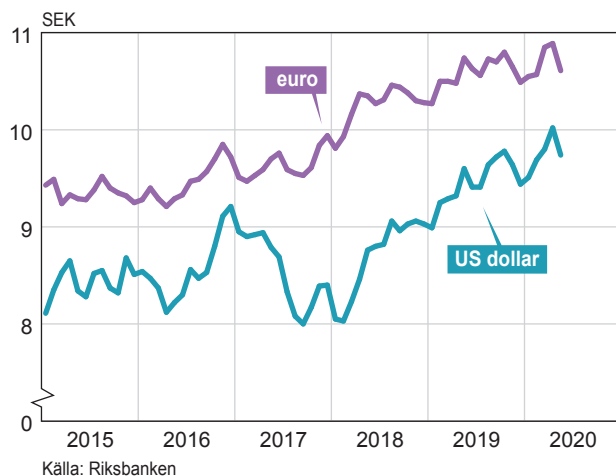

Kronan starkare i maj

Den svenska kronan har stärkts något på sistone. Både euron och dollarn blev i genomsnitt 28 öre billigare i maj jämfört med april. Genomsnittskursen i maj var 10,61 kronor för euron och 9,74 kronor för dollarn.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro. Månadsgenomsnitt

Utlåning till hushåll och företag

Senaste uppgift: april 2020

Källa: SCB:s finansmarknadsstatistik

Ökad tillväxttakt för företagens lån i april

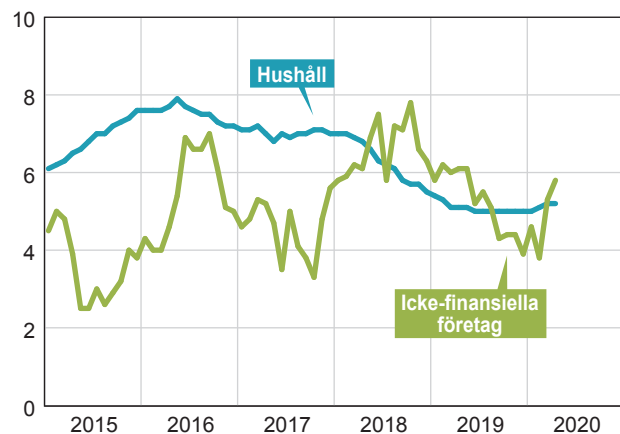
I april 2020 hade de icke-finansiella företagens lån från monetära finansinstitut en årlig tillväxttakt på 5,8 procent. Det är en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med föregående månad.

Totalt uppgick MFI:s utlåning till icke-finansiella företag till 2 519 miljarder kronor i april. Det är en ökning med 37 miljarder jämfört med föregående månad och med 138 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

Utlåning till icke-finansiella företag med säkerhet i flerbostadshus, som är den vanligaste säkerheten, uppgick i april till 826 miljarder. Företagens blacolån uppgick till 457 miljarder och lån till bostadsrättsföreningar, som räknas till icke-finansiella företag, uppgick till 500 miljarder.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

Oförändrad tillväxttakt för hushållens lån

I april 2020 hade hushållens lån från monetära finansinstitut en årlig tillväxttakt på 5,2 procent. Den är oförändrad jämfört med föregående månad.

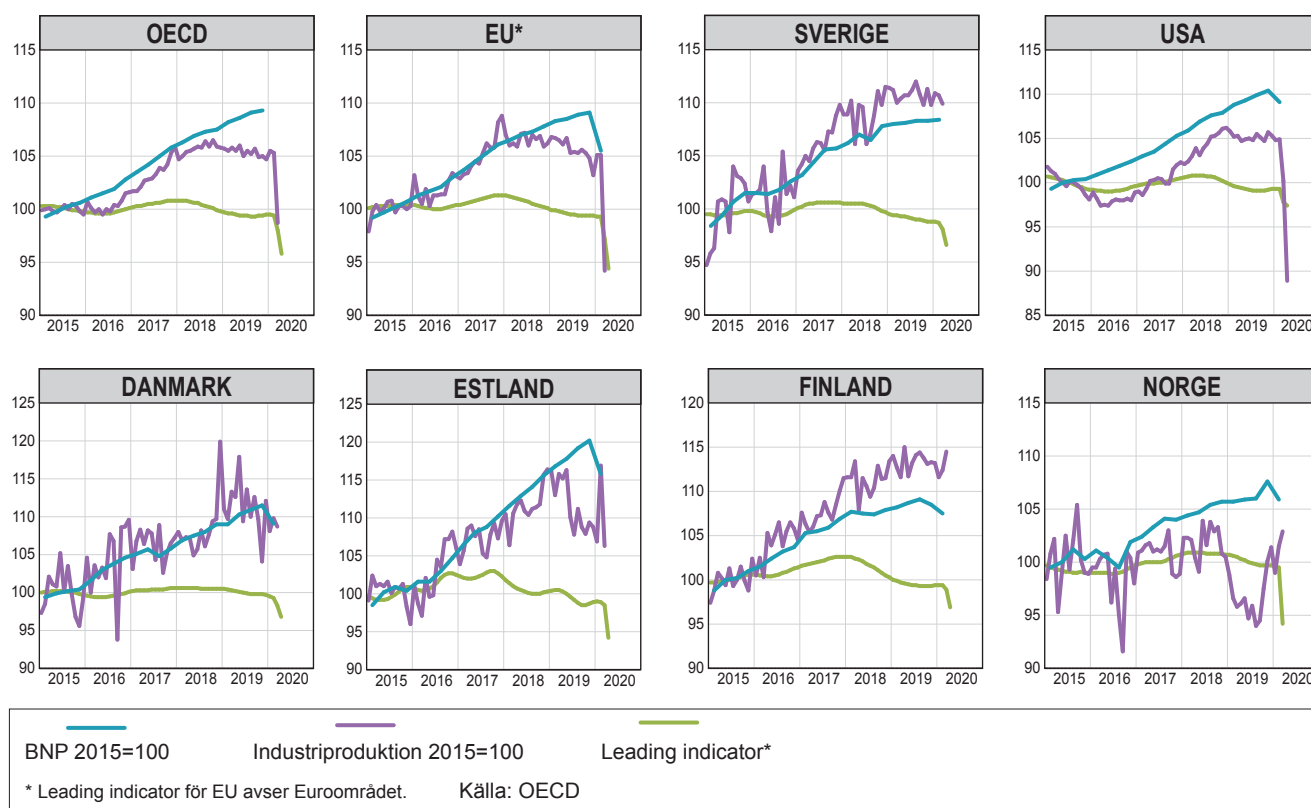
Totalt uppgick hushållens lån hos monetära finansinstitut (MFI) till 4 272 miljarder kronor i april. Det är en ökning med 17 miljarder jämfört med föregående månad och med 215 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

Bostadslånen utgjorde 82 procent av MFI:s totala utlåning till hushållen och uppgick i april till 3 504 miljarder. Det är en ökning med 16 miljarder jämfört med föregående månad och en ökning med 179 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år. Bostadslånen hade en årlig tillväxttakt på 5,4 procent i april 2020.

Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 7,4 procent i april. Det är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med mars. Tillväxttakten för lån med övriga säkerheter var 3,2 procent i april, vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med mars. Totalt uppgick hushållens konsumtionskrediter och lån med övriga säkerheter till 251 respektive 517 miljarder i april 2020.

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och områden

I de nordiska länderna minskade den ekonomiska aktiviteten under första kvartalet som en följd av coronapandemin. I samtliga länder, förutom i Sverige, infördes hårda restriktioner i mars och samhället stängdes i princip ned. Även skolorna har hållits stängda fram tills nyligen.

Danmarks BNP sjönk med 2,1 procent första kvartalet i år, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Nedgången berodde främst på minskad hushållskonsumtion och precis som i andra länder är det branscher som hotell och restaurang, transport och detaljhandeln som drabbats hårdast. Exporten gav inte heller den draghjälp som i Sverige under kvartalet. En stor nedgång för tjänsteexporten bidrog till att sänka BNP. Annars är den danska ekonomin ganska väl positionerad för krisen med starka offentliga finanser och en exportsektor som domineras av företag inom livsmedels- och läkemedelsbranschen. Detta är företag som kan antas klara krisen bättre än de flesta andra branscher.

Den norska ekonomin backade med 1,5 procent första kvartalet trots att bidraget från petroleum- och sjöfartsverksamheten fortsatt var positivt. Tillväxten i denna sektor

minskade dock från 11 procent fjärde kvartalet till knappt 2 procent under första kvartalet i år. Oljepriset har rasat kraftigt under året och coronakrisen har inneburit att efterfrågan på olja nästan stannat av. Fastlands-BNP i Norge föll med 2,1 procent jämfört med kvartalet innan och både konsumtion och investeringar gick ned kraftigt.

I Finland var BNP-minskningen under första kvartalet inte lika stor som i Danmark och Norge. Det kan förklaras av att även fjärde kvartalet i fjol var svagt och resulterade i en negativ tillväxt i den finska ekonomin. Det innebär att den finska ekonomin redan befinner sig i recession, alltså två kvartal i rad med sjunkande BNP. Första kvartalet bidrog till stor del en kraftig minskning av exporten till att dra ner BNP-utvecklingen.

I Estland har den ekonomiska tillväxten varit god under flera år. BNP steg med runt 20 procent under åren 2015-2019. Första kvartalet i år föll dock BNP med 3,7 procent från kvartalet innan och även i årstakt var tillväxten negativ. I mars minskade industriproduktionen rejält men det kom å andra sidan efter en stor uppgång i februari.

INTERNATIONELL UTBLICK

Bruttonationalprodukten

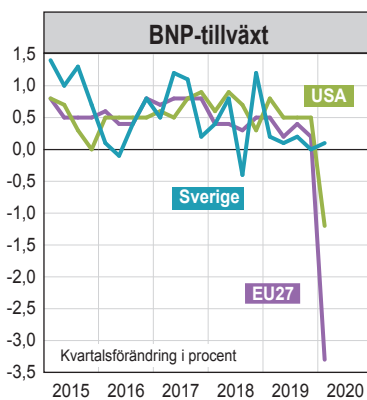
Coronapandemin har dragit ner världsekonomin i en riktigt djup kris. En första indikation på krisens omfattning kan man få genom olika länders BNP-statistik där siffror för första kvartalet finns tillgängliga för de flesta länder.

Noterbart är att Sverige sticker ut i sammanhanget med en svag BNP-ökning första kvartalet, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det var dock först under andra halvan av mars som krisen slog till på allvar i Sverige så effekten var blygsam för kvartalet som helhet, även om hushållens konsumtion minskade markant.

Att krisen nådde andra länder tidigare och att de flesta länder införde strikta restriktioner visar sig i kraftiga BNP-minskningar första kvartalet. Av de hårdast drabbade länderna finns exempelvis Italien, Spanien och Frankrike och i samtliga dessa länder föll BNP med drygt 5 procent jämfört med föregående kvartal. I Tyskland var nedgången något mindre då BNP minskade med drygt 2 procent. I EU som helhet sjönk BNP med 3,3 procent.

USA är det land som hittills drabbats allra hårdast av

pandemin sett till antalet avlidna. Men smittan kom något senare än i Europa och det var framförallt i april som det gick snabbt utför, där arbetsmarknaden närmast kollapsade. Första kvartalet sjönk visserligen BNP i USA men i något lägre takt än i EU.

Bruttonationalprodukten

	Index 2015=100	Förändr. från föregående kvartal, %	Förändr. från motsv kv föreg år, %
EU27	105,5	-3,3	-2,6
Danmark	109,1	-2,1	-0,3
Finland	107,5	-0,9	-1,1
Frankrike	101,3	-5,3	-5,0
Italien	97,1	-5,3	-5,4
Spanien	105,5	-5,2	-4,1
Storbritannien	104,9	-2,0	-1,6
Sverige	108,4	0,1	0,4
Tyskland	104,7	-2,2	-2,3
Norge	105,9	-1,5	0,2
USA	109,1	-1,2	0,3
Japan	101,5	-0,9	-2,2
OECD	109,3	0,2	1,6

Avser fjärde kvartalet 2019 för OECD, övriga första kvartalet 2020
Källa: OECD

EU-barometern

Förra månaden rasade indikatorerna kraftigt i EU-kommissionens konjunkturbarometer. Noteringarna för maj visade en viss uppgång för både EU och euroländerna. Nivån är dock fortfarande mycket låg, sentimentindikatorn för EU27 ligger på 66,7 och för euroområdet på 67,5. Både Tyskland och Frankrike noterade små uppgångar och har indikatorer kring 75. För svensk del återhämtades sentimentindikatorn från 67,7 till 69,6. Samtliga medlemsländer ligger fortfarande långt under sina historiska genomsnitt.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	-2,1	-0,9	-2,0	0,1	-2,2	-1,2	-3,3	0,2
Förändr. 4 kv.	%	-0,3	-1,1	-1,6	0,4	-2,3	0,3	-2,6	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-1,0	1,9	-4,2	-0,7	-11,6	-11,2	-10,4	-6,3
Förändr. 12 mån.	%	-4,1	2,6	-8,2	-0,1	-14,5	-15,0	-11,5	-6,7
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,1	-0,4	0,0	-0,4	0,4	-0,9	0,2	-0,1
Förändr. 12 mån.	%	-0,1	-0,3	1,5	-0,2	0,8	-0,5	0,6	1,7
Arbetslöshet ⁵⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	4,8	6,5	3,8	6,7	3,5	14,7	6,6	5,6
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,0	0,0	0,1	-0,8	0,1	10,3	0,1	0,4
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,12	-0,25	0,64	0,32	-0,25	1,09	-0,25	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,24	0,17	0,11	0,09	0,17	-0,01	0,17	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,21	0,06	-0,18	0,33	0,06	-1,50	0,06	..
Lång ränta ⁷⁾	%	-0,41	0,03	0,36	-0,07	-0,45	0,66	0,56	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,00	0,15	-0,10	0,10	0,09	-0,21	0,18	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,57	-0,31	-0,83	-0,30	-0,41	-1,87	-0,39	..

1) EU27 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) OECD fjärde kvartalet 2019, övrig första kvartalet 2020 3) USA april, övriga mars 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. Storbritannien och OECD mars, övriga april 5) Storbritannien januari, USA april, övriga mars 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. April 7) Danmark mars, övriga april
Källa: OECD, Eurostat

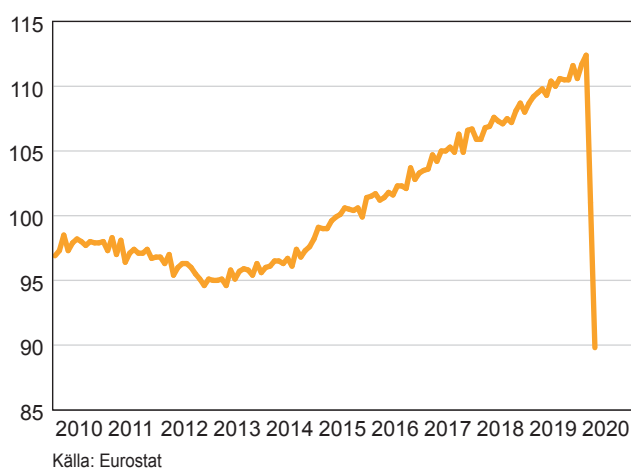
INTERNATIONELL UTBLICK

Kraftigt minskad handel runt om i Europa

Coronapandemin har på kort tid haft en mycket stor påverkan på ekonomin. I flera europeiska länder har befolkningen satts i karantän, och det har inte minst slagit hårt mot handeln. Inom EU-området (EU27) sjönk försäljningen i mars med 10 procent jämfört med månaden innan. I april minskade den ytterligare med en nedgång på 11 procent. Detta är i säsongrensade, fastprisberäknade och kalenderkorrigerade tal. Nedgångarna i mars och april är mycket stora. Från en månad till en annan brukar utvecklingstalen, upp- eller nedgångar, oftast ligga mellan 0–1 procent.

Försäljning i totala detaljhandeln (G47) i EU27

Index 2015=100, säsongrensad och kalenderkorrigerad i fasta priser

Stora försäljningstapp i Italien, Frankrike och Spanien

Pandemin har brutit ut vid olika tidpunkter runt om i världen. I Europa var Italien det land som drabbades först. Därefter följde bland annat Frankrike och Spanien. Detta är också länder som i ett relativt tidigt skede stängde ner stora delar av samhället, vilket resulterat i kraftiga nedgångar inom detaljhandeln både i mars och i april. I mars var fallet störst i Italien med en minskning på cirka 20 procent. I Frankrike och Spanien sjönk försäljningen med ungefär 15 procent var i mars. I april var tappet ännu större då omsättningen minskade med ungefär en femtedel i båda länderna.

Det har även varit betydande försäljningsnedgångar i bland annat Bosnien-Hercegovina, Portugal och Kroatien såväl i mars som i april. I ett antal länder såsom Irland, Serbien, Montenegro och Malta var minskningen relativt beskedlig i mars för att sedan sjunka rejält, med mellan 20 och 30 procent i april.

Mindre nedgång i Norden

Coronaviruset spred sig lite senare i Norden än i de syd-europeiska länderna, men i mitten av mars hade Danmark och Norge stängt både gränserna och skolorna. I mars noterades dock ingen större nedgång i vare sig Danmark

eller Norge, där försäljningen sjönk med 2 respektive 1 procent, jämfört med månaden innan. I april noterades en mindre nedgång i Danmark samtidigt som den norska detaljhandeln tvärtom ökade. Sverige har som bekant valt en annan strategi än många andra länder och hållit det mesta öppet. Den svenska detaljhandeln¹ sjönk med 2 procent i mars medan försäljningen var oförändrad i april.

I Storbritannien påminde strategin till en början om den svenska, men i slutet av mars stängdes en stor del av samhället ner även där. I mars var nedgången, i ett europeiskt perspektiv, också relativt begränsad med en minskning på 4 procent för den brittiska detaljhandeln. Nedstängningen fick dock rejäl effekt i april då omsättningen sjönk med 17 procent.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln*

Förändring i procent jämfört med föregående månad, säsongrensad

	Mars 2020	April 2020
EU27	-10,1	-11,1
Tyskland	-4,0	-5,3
Frankrike	-15,8	-20,0
Italien	-19,5	..
Spanien	-14,6	-19,4
Sverige	-2,0	0,0
Danmark	-2,1	-0,7
Finland	-2,5	0,3
Norge	-0,9	4,8
Storbritannien	-3,5	-16,8

*Avser SNI G47

Källa: Eurostat

Tudelad utveckling inom detaljhandeln i mars

Detaljhandeln delas upp i dagligvaruhandeln, som till stor del består av livsmedelshandeln, och i sällanköps-handeln som utgörs av den specialiserade butikshandeln. I Sverige var utvecklingen i mars tudelad mellan dessa. Livsmedelshandeln ökade kraftigt medan butikshandeln sjönk. I april var utvecklingen den motsatta. Livsmedelsbunkrandet var över och dagligvaruhandeln föll kraftigt samtidigt som sällanköps-handeln ökade och tog igen lite av fallet från månaden innan.

I EU-området var tendensen i mars densamma som i Sverige med ökad livsmedelsförsäljning och ett fall för sällanköps-handeln. Nedgången för butikshandeln var dock betydligt större än uppgången för livsmedelshandeln vilket resulterade i den kraftiga nedgången för den totala detaljhandeln. I likhet med i Sverige, så sjönk livsmedelsförsäljningen i april efter ökningen i mars. Däremot hade EU-områdets sällanköps-handel inte samma utveckling som den svenska utan den fortsatte att sjunka även i april.

¹ Observera att här avses detaljhandeln enligt definition G47 (detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar). Den skiljer sig åt lite från den definition som skrivs om på sidan 8, där 47 exkl. 47.3 (detaljhandel exkl. bensinstationer) avses.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2015=100	1 kv	108,4 ¹⁾	0,1 ¹⁾	0,4
Fast bruttoinvestering	volym	2015=100	1 kv	109,8 ¹⁾	-0,9 ¹⁾	-0,4
Hushållens konsumtion	volym	2015=100	1 kv	107,0 ¹⁾	-1,7 ¹⁾	-0,5
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		1 kv	11,9		1
Näringslivet						
Näringslivets produktion	volym	2015=100	apr	103,7	-6 ¹⁾	-9
			jan-apr	109,6		-2
Industriproduktion	volym	2015=100	apr	95,2	-16 ¹⁾	-17
			jan-apr	109,1		-4
Industrins orderingång	volym	2015=100	apr	89,0	-14 ¹⁾	-21
			jan-apr	101,8		-4
Industrins kapacitetsutnyttjande	%		1 kv	89,2 ¹⁾	-0,2 ¹⁾²⁾	-1,6 ²⁾
Tjänsteproduktion	volym	2015=100	apr	104,0	-3	-8
			jan-apr	108,3		-2
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		apr	106,7	0 ¹⁾	-17
			jan-apr	497,1		-2
Varuimport	mdr kr		apr	99,1	0 ¹⁾	-23
			jan-apr	459,8		-8
Handelsnetto	mdr kr		apr	7,6		
			jan-apr	37,3		
Bytesbalans	mdr kr		4 kv	38,8		
			1-4 kv	196,2		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2015=100	apr	110,1 ¹⁾	0,2 ¹⁾	-1,3
			jan-apr			1,9
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2015=100	mar	103,8 ¹⁾	-5,4 ¹⁾	-3,1
			jan-mar			0,4
Personbilsregistreringar, nya	st		maj	16 899		-49
			jan-maj	105 544		-25
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	maj	77,3 ⁴⁾	74,2 ⁴⁾	93,8 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	apr	332,9	-0,3	-0,4
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	apr	217,6	-0,3	-0,4
Producentprisindex		2015=100	apr	111,1	0,0	-3,0
Exportprisindex		2015=100	apr	113,2	2,0	-2,3
Importprisindex		2015=100	apr	109,8	0,7	-4,5
Prisindex för inhemsk tillgång		2015=100	apr	109,5	-0,5	-4,0
Hemmamarknadsprisindex		2015=100	apr	109,0	-1,9	-3,5
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		apr	5 005		-1,9
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		apr	449		21,5
därav heltidsstuderande	1 000-tal		apr	180		22,0
Arbetade timmar	10 000-tal		apr	14 360		-11,2
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		apr	71		-38,7
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	mar	128,1		-2,2
Timplön, industriarbetare	kr		mar	189,0		1,5
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		apr	4 272		5,2
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		apr	2 519		5,8
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		maj	-0,06	0,01 ²⁾	-0,13 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		maj	-0,14	0,03 ²⁾	0,26 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		apr	29,7		
Valutakurs, TCW-index		18 nov 1992=100	29 maj	142,3	-2,9	-2,5

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
Redaktör: Jenny Lunneborg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2020-A06TI2005_pdf (pdf)